

Ustanovitelji: obč. konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Šk. Loka in Tržič. — Izdaja CP Gorenjski tisk Kranj. — Glavni urednik Igor Janhar — Odgovorni urednik Albin Učakar

GLASILLO SOCIALISTIČNE ZVEZE DELOVNEGA LJUDSTVA ZA GORENJSKO

KRAJN, sreda, 5. VIII. 1970

Cena 50 par

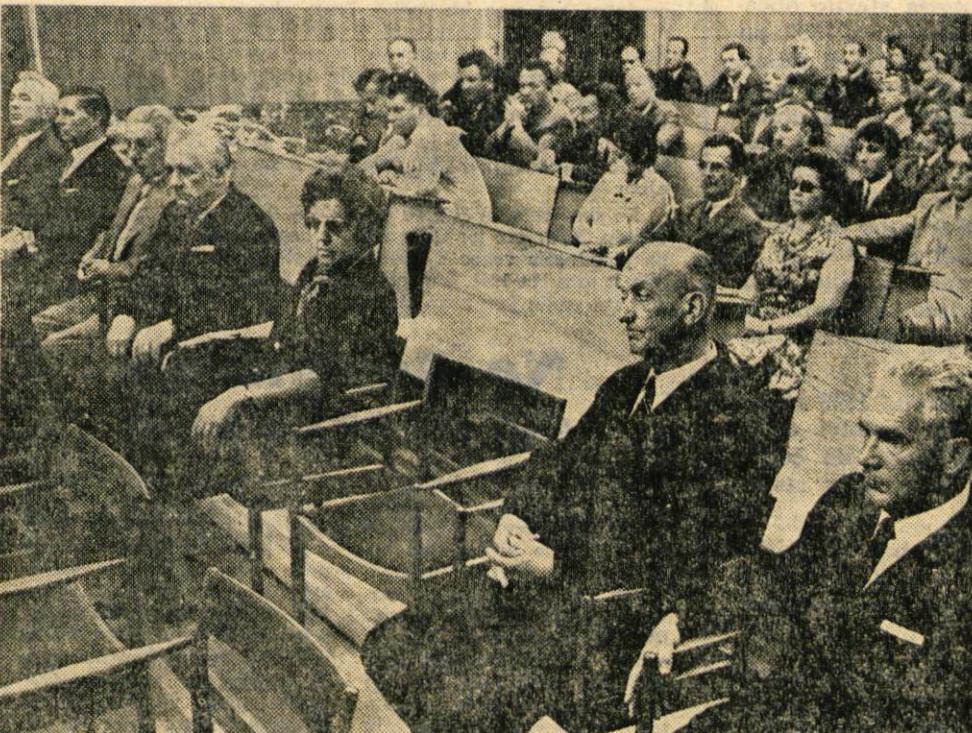
List izhača od oktobra 1947 kot tedenik.
Od 1. januarja 1958 kot poltednik.
Od 1. januarja 1963 trikrat tedensko.
Od 1. januarja 1964 kot poltednik,
in sicer ob sredah in sobotah

GLAS

PODELITEV ZLATE PLAKETE TRŽIČA KOKRSKEMU ODREDU. Na svečani seji družbeno-političnega zabora občine Tržič je zlato plaketo v imenu kokškega odreda sprejel njegov nekdanji komandant tovariš Prezelj. Izročil jo je v varstvo tržiškemu muzeju in tako bo naša častno mesto med dokumenti o dejanjih te partizanske enote.

Občini Radovljica in Tržič praznujeta

Na petkovji slavnostni seji splošnega zabora v počastitev občinskega praznika kranjske občine so podelili tudi nagrade občine Kranj za leto 1970. Skupinsko nagrado je za 25-letno intenzivno in zelo uspešno delovanje na področju zborovskega petja prejel zbor France Prešeren, posamični nagradi pa sta prejela dr. inž. Kus Miloš iz KŽK za uspešno raziskovalno delo o pridelovanju semenskega krompirja in Franc Oman, direktor IBI, za izredne uspehe pri vodenju podjetja. (A. Z.) — Foto: F. Perdan

Praznik

Petega avgusta občini radovljiske občine slavimo svoj občinski praznik. Ta dan smo si izbrali v spomin in počastitev na 5. avgust 1941. leta, ko je bil po sklepu vojno-revolucionarnega komiteja KP za Gorenjsko ustanovljen v osrčju Jelovice Cankarjev bataljon. Leta je postal udarna pest upora proti nemškemu okupatorju, elitna enota porajajoče se partizanske vojske, ki so jo sestavljali v glavnem borci — domačini. Cankarjev bataljon je bil prva večja partizanska formacija leta 1941 na Slovenskem, ki je v neprestanih bojih zadajala težke izgube nadutim nacistom, ki so s silo orozja in terorjem hoteli iztrebiti gorenjsko prebivalstvo. Iz tega bataljona so se pozneje razvile nove in številnejše partizanske enote, ki so v štiriletni osvobodilni borbi odločilno pripomogle k popolnemu uničenju in izgonu zavojevalca do končne osvoboditve domovine.

Letošnji občinski praznik se ujema z jubilejno 25. obletnico osvoboditve, z obdobjem veličastnih neprimerljivih uspehov v razvoju in rasti občine.

Bilo je v tem četrstotletju težkih, včasih komaj premagljivih ovir, trpkih trenutkov, neljubih napak in spodrljavjev, ki so nas čustveno in materialno prizadejale toda z žarom ustvarjalnih hotočnjakov, zavestno voljo in požrtvovalnostjo vseh smo vztrajali. Zato smo ponosni na prehodeno pot. To nas je utrdilo v prepričanju, da smo delali dobro in da smo skušali kot smo najbolj znali in zmogli, izpolnil dolg do vseh tistih, ki so žrtvovali svoja življenja za našo svobodo in za vse, kar danes imamo. Ne bo se nam treba stramovati pred zananci.

Občani radovljiske občine lahko z zaupanjem gledajo v svojo prihodnost. Bogatejši so z izkušnjami, ki so jih kalile v zavestne subjekte novega samoupravnega socialističnega sistema, zavedajoč se, da splošni družbeni interes predstavlja tudi njihov lastni — osebni interes in da je pot v socializem edina alternativa napredka in obstoja.

Jošt Rolo

Naše delo je bilo uspešno ...

Naša občina praznuje svoj praznik vedno na prvo nedeljo v avgustu, kar najbolj sovpada z obletnico prvih storžiških žrtv — 5. avgusta 1941. Tega dne so padli pod nemškimi strelji prvi borce za svobodo v našem kraju. Zato je ta dan eden najpomembnejših mejnikov v zgodovini Tržiča. V oborožen boju za svobodo pod vodstvom Komunistične partije Jugoslavije se je vključilo tudi veliko število naših občanov, ki so s krvjo in nadčloveškinji naporji prispevali pomemben delež k osvoboditvi in izgradnji nove družbene skupnosti.

Ob letosnjem prazniku 25-letnice osvoboditve naše domovine s ponosom zremo na prehojeno pot, saj nam ta pogled potrjuje, da so se ideali borcev in večine naših občanov uresničili. V teh naših 25 letih smo dosegli take uspehe, ki morajo zadovoljiti tudi najbolj zahlevne in kritične občane našega kraja. Tržič je spremenil svojo podobo. Pa ne samo kraj, tudi Tržičani so postali drugačni. Vsa povojna leta trdga dela in samoodrekanja so rodila bogate sadove tako na področju gospodarstva kot pri oblikovanju novega družbenopolitičnega sistema. Ta sprememba se čuti tudi v mišljenju naših ljudi, proizvajalcev in samoupravljalcev. Naj te moje trditve ilustrirajo vsaj naslednji podatki:

Ceprav se velikost občine vsa povojna leta ni spremenjala, je število prebivalcev od leta 1945 do danes naraslo od 9733 na 12.056. Da je Tržič izredno vitalna občina, dokazuje število aktivnega prebivalstva, saj znaša število občanov z lastnimi sredstvi za preživljvanje 7850, po odstotku zaposlenih pa je občina na 4. mestu v republiki. Družbeni bruto proizvod bo letos uresničen v vrednosti 476,724.000 novih dinarjev. Eden izmed kazalcev rasti standarda je tudi narodni dohodek, ki je znašal 1. 1945 29.220.000 din, pred petimi leti — v prvem letu gospodarske reforme — 81.742.000 din, letos pa bo ta številka dosegla že 142.120.000 din. Vse to je rezultat velikih prizadevanj delovnih ljudi Tržiča in vlaganj delovnih organizacij in družbene skupnosti v gospodarske in negospodarske naložbe.

V 25 letih smo zgradili v občini 1543 stanovanj, od tega 1188 z družbenimi sredstvi. Če ta podatek poenostavimo, nam pove, da se je skoraj polovica družin preselila v nova stanovanja.

Nedvomno ti skopi podatki kažejo, da je bilo preteklo povojsko obdobje za občino izredno uspešno in predstavlja veliko pobudo za nadaljnja prizadevanja.

Prav zato s toliko večjim zadovoljstvom lahko iskreno zaželim vsem občanom Tržiča v imenu občinske skupštine in v svojem lastnem še mnogo delovnih uspehov, v njihovem zasebnem življenju pa veliko osebne sreče in prijetnega počutja.

MARJAN BIZJAK

RADOVLJICA

Vrsti turističnih prireditv v posameznih centrih v radovljiski občini se bodo te dni pridružile tudi prireditve ob praznovanju občinskega praznika. Tako kot prejšnja leta, bodo tudi tokrat proslavili občinski praznik na različne načine.

Od osrednjih prireditv vsekakor velja omeniti XIV. Gorenjsko razstavo umetniške fotografije in medklubsko razstavo barvnih diapozitivov. Odprli so jo včeraj (torek) ob 18. uri v dvorani Graščine v Radovljici. Razstava bo odprtia do 5. do 9. avgusta. Vsak dan ob 19. uri pa bodo predvajali tudi barvne diapozitive.

V petek ob 16. uri bo v veliki dvorani občinske skupštine slavnostna seja obeh zborov občinske skupštine. Na seji bodo med drugim proglašili za častnega občana radovljiske občine univerzitetnega profesorja arhitekta in svoj čas predstojnika katedre za arhitekturo 86-letnega Ivana Vurnika.

Isti dan ob 17. uri pa bo pred Grajskim dvorom v Radovljici tudi promenadni koncert. A.Z.

JESENICE

Predsednik občinske skupštine Jesenice Franc Žvan je izročil v soboto nekaterim zaslужnim družbenim in političnim delavcem občine odlikovanja, ki jim jih je ob občinskem prazniku podeli predsednik republike Tito. Anton Može je prejel Red republike s srebrnim vencem, Alojz Tišov in Janez Fazlar sta prejela Red zasluge za narod s srebrnimi žarki. Red dela z zlatim vencem sta prejela Franc Taler in Stane Torkar, red dela s srebrnim vencem pa Branko Bric, Bernard Jakopčič, Sandi Kotnik, Pavel Lotrič, Anton Židan, Slavko Osredkar, Miroslav Krkoš, Uroš Župančič, Jernej Pogačnik in Rozalija Pogačnik. Mežalji zasluge za narod pa sta prejeli Franc Pungerčar in Ludvik Zaje, Rudi Hlebanja, Janez Pšenica in Kristina Grandovec pa so prejeli medalje dela. V imenu odlikovanec se je za odlikovanja zahvalil Uroš Župančič. —jk

V soboto je bila na Jesenicah slavnostna seja občinske skupštine, ki so se je udeležili zvezni in republiški poslanci, med njimi je bil tudi podpredsednik zvezne skupštine dr. Marjan Brecelj, in predstavniki družbenih in političnih organizacij. Predsednik skupštine Franc Žvan je v slavnostnem govoru dejal, da je občinski praznik priložnost za ugotovitev razvojne stopnje občine. Ceprav je gospodarstvo na Jesenicah napredovalo in doseglo zavidljive uspehe, sredstva, namenjena splošni potrošnji, na Jesenicah niso velika. Žvan je prav tako dejal, da delovnim organizacijam ne smemo jemati več sredstev, kot smo jih dosegli. Prav tako je poudaril, da bi se moral integracijski procesi v občini razvijati hitreje kot se, posebno v trgovini, turizmu in gostinstvu. Tako je nameč zapisano v resoluciji o razvoju jeseniškega gospodarstva. Predsednik je v govoru obdelal tudi obrt in delaj, da smo tako družbeni kot zasebni sektor premalo razvijali. Ko je govoril o zaposlovanju, je ugotovil, da se na Jesenicah ne srečujejo s pomanjkanjem delovnih mest, ampak s pomanjkanjem ljudi.

Po slavnostnem govoru so podeli odlikovanja predsednika Tita in Cufarjeve ter Gregorčičeve nagrade. Posebna delegacija pa je odnesla venec k spomeniku NOB na Obrancih, kjer je bila 1. avgusta 1941. leta prva večja bitka v Sloveniji in v kateri sta padla jeseniška skojevec Koren in Arzenšek. —jk

Na Jesenicah so praznovali

Ob jeseniškem občinskem prazniku je bila v občini vrsta prireditv. V petek so otvorili novo proizvodno hallo Iskre na Blejski Dobravi, zvečer pa odprli skupno razstavo članov likovne sekcije DOLIK. V soboto je bila ob osmih zjutraj delovna seja občinske skupštine, dve uri kasneje pa slavnostna, na kateri je govoril predsednik skupštine Franc Žvan. Na seji so podeli odlikovanja predsednika republike in Cufarjeve ter Gregorčičeve nagrade. Po seji so odborniki in predstavniki družbenih in političnih organizacij obiskali

li novo aglomeracijo Železarne, halo na Blejski Dobravi, nato pa je predsednik Žvan s simboličnim lučajem odpril novo avtomatsko kegljišče v športnem parku pod Mežakljo. Odborniki in ostali gostje so se nato seznanili z načrti podjetja Kovinoservis in hotelskega podjetja Gorjenka, nato pa so odšli v Kranjsko goro, kjer so si ogledali gradnjo novega hotela Central, makete predvidenih turističnih objektov in načrt za Karavanški predor.

Ob prazniku so bila tudi številna športna tekmovanja. —jk

Tonček Dežman 50-letnik

Ob prazniku občine Radovljice, ko se spominjamo dneva ustanovitve Cankarjevega bataljona, nam misli nekote zastanejo ob tistih, ki so 5. avgusta 1941 stali v vrstah prvih borev te slavne enote, ki je na svoji borbeni poti skovala slavo partizanske vojske po vsej Gorenjski in Sloveniji. Med njimi je bil tudi mladi, neustrašeni boč-mitrailjevec Tonček.

Rodil se je 12. junija 1920 v številni delavski družini v Lescah. V težkih predvojnih časih se je kot delavec jeseniske železarne že v mladenski dobi povezel z naprednimi skupinami železarjev in komunistov. 1940 je po večletnih preizkušnjah postal skojevec. V usodnih aprilskih dneh 1941 se je prijavil kot prostovoljec v jugoslovansko vojsko, ki pa je nepriskakovano hitro kapitulirala. Na poziv partije se je že julija podal v partizane. Bil je borec v komaj ustanovljeni Jelevški čuti, nato pa slovitega Cankarjevega bataljona. V borbah se je izkazal kot hraber in sposoben mitraljezec, postal je desetač in v zgodiški dražgosički bitki komandir rezervne grupe, vendar še vedno mitraljeze. Z junastvom in sposobnostjo je vzbujal pozornost soborcev. Vodil je drzne napade in diverzantske akcije po vsej Gorenjski. Naglo je napredoval v komandanta Jelevškega nato Kranjskega in nazadnje VDV bataljona. Ob osvoboditvi je bil na položaju namestnika komandanta 11. brigade VDV. Zaradi hrabrosti, sposobnosti in zasluga za narod je bil proglašen za narodnega heroja. Prejel je tudi številna visoka vojaška odlikovanja. Po vojni je končal vojno akademijo in je opravil odgovorne dolžnosti v JLA.

Ti, skoraj neopazno, ceprav še vedno požrtvovalni in aktivni sodelavec v mnogih družbenih organizacijah občine in raznih forumih ZZB v republiki in zvezi, je slavil petdeseti rojstni dan. Ob Jubileju mu vsi, ki ga poznamo, kličemo še na mnoga, zdrava leta!

KOVINOTEHNA

EXPORT
IMPORT
Celje

BLAGOVNICA FUŽINAR
JESENICE

Velika reklamna prodaja

na mednarodnem sejmu v Kranju
od 7. do 18. avgusta

Pralni stroji Gorenje

I. a kvaliteta
od 1.950.— dinarjev
dalje

hladičniki Gorenje
in Zoppas

SEZONSKA RAZPRODAJA

štedilniki Gorenje
elektrika, plin,
kombinirani, super
od 350.— din dalje
tovarniško znižano

Poleg tega:

IZREDNO UGODEN
NAKUP
POMIVALNIH
OMARIC
Emo Celje in Gaber

POSEBNO UGODEN
NAKUP KERAMIKE
skodelice, vase,
krožniki, servisi

SEJEMSKI POPUST
DO 80 %

**Kredit brez porokov in obresti
noseben popust pri nakupih z
gotovino**

reklamne tovarniške cene stro-
jev.

prodaja blaga z lepotno napako
brezplačna dostava na dom

**Kupujte dobro, kupujte poceni,
a najboljše in najceneje boste
kupili v paviljonu blagovnice
Fužinar**

Zaposlitev za 100 jeseniških žen

31. julija, so na Blejski Dobravi odprli nov industrijski obrat kranjske Iskre, v katerem bodo montirali releje, jih justirali in pletli žične oblike.

Pogovori med kranjsko Iskro in jeseniško občinsko skupščino o gradnji Iskrinega industrijskega obrata v jeseniški občini so se začeli lani jeseni, in to prav zaradi tega, ker je bil problem zaposlovanja ženske delovne sile v občini iz leta v leto večji. V zamišljenem industrijs-

skem obratu pa bi lahko zaposlili kar lepo število žena. Zato sta oba partnerja novembra lani podpisala pogodbo, ki je obvezovala jeseniško občino, da zgradi delovne prostore, Iskra pa mora preskrbeti opremo. Pogodba prav tako pravi, da mora Iskra v novem obratu do konca 1972. leta zaposliti 200 žena. Vendar vse kaže, da jih bodo že na začetku obravnanja zaposlili skoraj 100.

Prvotno so bili za možno lokacijo Iskrinega obrata iz-

brani trije kraji v občini, in sicer Hrušica, Mojstrana in Blejska Dobrava, vendar so se Iskrini tehnologi zaradi čistoče ozračja odločili za Blejsko Dobravo. Skupščina je pogodbeno z Železarno najela zemljišče in januarja lotos la zemljišče in januarja letos Načrt začenj je na osnovi skic s tehničkimi zahtevami izdelal Metalprojekt iz Ljubljane, gradbenih del pa se je po engeneringu sistemu lotil jeseniški Kovinar.

Prostori za proizvodnjo so bili projektirani tako, da je bilo kar 70 odstotkov gradnje montažne. Zaradi tega je bila gradnja tako hitro končana. Po prvih izračunih je veljala 220 starih milijonov dinarjev, ureditev dovozne ceste, zelenic in ograje, skraka okolice, pa nadaljnji 27 milijonov starih dinarjev.

Da bi bila dekleta, ki se bodo zaposlila v novem Iskrinem obratu na Blejski Dobravi pripravljena za delo, je organizirala Iskra marca in aprila letos pričevalni tečaj za justažo in pletenje žičnih oblik. V Iskri pravijo, da so s pričevanjem zadovoljni, kar dokazuje tudi podatek, da so večino deklet že sprejeli v delovno razmerje. Vendar jih do konca leta ne bodo sprejeli le 100, kot je bilo prvotno predvideno, ampak se bo to število najverjetnejne povzpelo na 140.

Predsednik jeseniške občinske skupščine Franc Žvan nam je v razgovoru povedal, da sta tako Iskra kot občina svoje pogodbene obveznosti v celoti izpolnila, čeprav ni bilo lahko, saj so bile naloge zahtevne, roki pa napeti. Ob tej prilики se je zahvalil Gorenjski kreditni banki, ki je odobrila 150 milijonov starih dinarjev kredita. Zaželel je, da bi z banko tako sodelovali še naprej. J. Košnjek

Cestno podjetje Kranj

razpisuje javno licitacijo

za prodajo dveh osebnih avtomobilov

ZASTAVA 750, LJ 413-90 in LJ 413-86,
leto izdelave 1964. Vozili sta v voznem stanju.

Licitacija bo 17. 8. 1970 ob 8. uri na sedežu podjetja, ogled vozil pa je možen v času od 10. do 14. 8. 1970 med 10. in 12. uro na sedežu podjetja. Izklincna cena je 3.500.— din po vozilu. Pravico do udeležbe na licitaciji imajo vse pravne in fizične osebe, ki pa morajo pred licitacijo plačati na blagajni podjetja varčno v znesku 350.— in se s potrdilom izkazati licitacijski komisiji pred začetkom licitacije, pravne osebe pa lahko namesto vplačila predložijo potrdilo banke, da razpolagajo s sredstvi v ta namen.

Gneča na slovenskih mejnih prehodih

Prvega in drugega avgusta je šlo prek šestih slovenskih mejnih prehodov v obeh smereh skupno 697.897 ljudi oziroma 245.756 motornih vozil. Več potnikov oziroma vozil je prišlo v našo državo kot pa odpotovalo iz nje. V teh dveh dneh je prišlo k nam kar 120.638 motornih vozil, s katerimi se je pripeljalo 325.492 tujih turistov.

Preko ljubljanskega prehoda je prišlo k nam 105.358 potnikov, od tega 99.242 tujcev. Na drugem mestu pa je sicer najbolj prometen prehod v Škofijah, na katerem je prestopilo našo mejo 103.057 potnikov, od tega 82.316 tujcev.

Po podatkih zvezne carinske uprave je v prvem polletju letos prestopilo našo mejo skoraj 32 milijonov domačih in tujih potnikov kar je za četrtnino več kot v laškem prvem polletju.

v istem obdobju lani. V prvih šestih mesecih je odšlo iz Jugoslavije 5,6 milijonov domačih potnikov, prišlo pa 5,3 milijonov. Promet domačih potnikov je bil večji za 28 odstotkov. V istem času pa je prišlo k nam 10,8 milijonov tujih potnikov ali za 12 odstotkov več, iz Jugoslavije pa jih je odšlo 9,8 milijonov ali za 15 odstotkov več kot v istem obdobju lani. Malobmejni promet pa se je povečal za 14 odstotkov in sicer je z malobmejnimi izkaznicami prestopilo državno mejo 16,4 milijonov potnikov.

V prvem polletju je peljalo prek naše meje devet milijonov avtomobilov, avtobusov in drugih motornih vozil kar je za četrtnino več kot v laškem prvem polletju.

Zdravstvena služba v Kropi

Delovni kolektiv tovarne vijakov Plamen v Kropi je v zadnjih letih štipendiral zdravnika splošne prakse, zobozdravnika in nekaj medicinskih sester ter zgradil nove prostore za obratno ambulanto za podjetje in okolico. Kolektiv je vložil v ambulanto in za kadre finančna sredstva z namenom, da bi se izboljšala zdravstvena služba v Kropi in okolici. Dejansko pa se je stanje v primerjavi s preteklimi leti poslabšalo. Ves mesec julij je bila obratna ambulanta v Kropi zaprta.

Delavci in svojci Plamena in okoliških podjetij so v mesecu juliju 1970 imeli na voljo zdravstveno pomoč v 11 km oddaljeni Radovljici. Tudi v avgustu bo zdravnik ordiniral v Kropi le enkrat tedensko in medicinska sestra dvakrat tedensko. Sele septembra je obljubljeno, da bo medicinska sestra v ambulanti vsak dan in zdravnik trikrat tedensko.

Prebivalci Kropi in okolice so upravičeno ogorčeni, ker je bila pred omenjenimi investicijami v Kropi zdravstvena služba bolje organizirana. C. R.

Prvič podeljene plakete Tržiča

Danes praznuje tržička občina svoj praznik v spomin na 5. avgust 1941, ko so pod Storžičem padli prvi tržički partizani. Prireditve potekajo že od 31. julija in so se jih občani v velikem številu udeleževali. Svečana seja družbenopolitičnega zabora občine Tržič je bila v nedeljo, 2. avgusta. Na njej sta spregovorila predsednik občinske skupščine Tržič Marjan Bizjak o pomenu tega dne in o gospodarski rasti občine ter predsednik odbora za proslavo 650-letnice Tržiča Vlado Erjavšek, ki je na ta način tudi uradno proglašil začetek tega praznovanja. Tako po svečani seji pa je podpredsednik občinske skupščine Milan Ogris zasnoval spominsko lipo.

Na svečani seji so podelili domicil Pokrajinskemu komiteju KPS za Gorenjsko ter celotnemu Pokrajinskemu aktivu OF za Gorenjsko in plakete Tržiča. Te plakete, letos tudi prvič podeljene, pomenijo najvišje priznanje zaslужnim občanom in organizacijam. Podeljujejo se za izredne dosežke na gospodarskem področju, za družbenopolitično delo, za aktivnost ali dolgoletno uspešno delo pri razvijanju kulturno-prosvetne in športne dejavnosti v občini, za humanitarnost, razvijanje in krepitev sodelovanja z zamejstvom in za življensko delo posameznikov. Za letošnje leto so spremeli udeleženci družbenopolitičnega zabora predlog komisije za odlikovanja, naj se izjemoma podeli več plaket, in sicer enajst.

Zlate plakete

PARTIZANSKE ENOTE KOKRSKEGA ODREDA ZA svoj pomemben delež v revolucionarnem boju slovenskega naroda med drugo svetovno vojno, posebno še, ker je kokrški odred s svojim obstojem in borbami omogočil razvoj boja na širšem območju Gorenjske, proti koncu vojne pa tudi med sosednjim koroškim prebivalstvom.

Kokrški odred se je razvil v letu 1942 iz tržičke čete, ki je bila peta po vrsti ustanovljena regularna partizanska enota v Sloveniji. Kako pomemben je bil obstoj odreda in njegovo delovanje, zgovorno pričajo hude borbe in akcije, ki jih je okupator organiziral proti njemu, da bi ga uničil. Ni šlo za tako veliko vojaško silo odreda. Njegov pomen je bil predvsem v tem, da je organiziral široko politično delovanje na terenu, v katerega mu je uspelo vključiti dobrošen del goren-

skega prebivalstva, da se je kot en mož zagrizeno, vztrajno in junaško boril v neenakopravni borbi proti nemškemu okupatorju, ob koncu vojne pa še proti domaćim izdajalcem — beli gardi. V zadnjih dneh vojne je pohitel kokrški odred tudi na Koroško, da bi zavaroval narodnostne meje slovenskega življa okraj meje. Na svojem pohodu je osvobodil Begunje, kjer so trpel mnogi rodomlji. Osvobodil je tudi interniranca v taborišču onstran Ljubelja. S tem je dokazal internacionalni pomen, s katerim je bila prezeta naša revolucija.

Na njegovi tradiciji in borbenih izkušnjah sloni koncept vseljudskega odpora, saj je bil šola in dom mnogih borcev. Zato naj to povezanost med odredom in Tržičem simbolizira tudi podejena plaketa.

KOLEKTIV TRŽIŠKE TOVARNE KOS IN SRPOV OB 650-LETNICI TRŽIČA IN KOVAŠTA. Tržička tovarna kos in srpov je verna naslednica pred stoljetji porajajoče se kovaške dejavnosti v občini. Že po tradiciji, predvsem pa s prizadevanjem delavcev — kovačev, ki iz roda v rod bogatijo to vrsto proizvodnje, se je podjetje razvilo iz obrtniško-čehovske dejavnosti v moderno industrijsko kovaštvu. Še posebej je treba omeniti uspešno prilaganje njenega proizvodnega programa zahvaljujoč modernega časa in uveljavljanje njenih izdelkov zunaj naše domovine. Kvaliteta proizvodov, ki jo potrjujejo zaščitni znaki in ime, tako tudi neposredno uveljavlja ime Tržiča v svetu.

LOVRO CERAR

Tovariš Lovro Cerar se je rodil 1915, v Zalogu pri Moravčah. Sodeloval je v NOB od 1943. leta, ko je bil tudi sprejet v Komunistično partijo, januarja 1945 je bil ujet in odpeljali v koncentracijsko taborišče Mauthausen.

Po osvoboditvi opravlja pomembne družbene dolžnosti. Kokrški odred se je razvil v letu 1942 iz tržičke čete, ki je bila peta po vrsti ustanovljena regularna partizanska enota v Sloveniji. Kako pomemben je bil obstoj odreda in njegovo delovanje, zgovorno pričajo hude borbe in akcije, ki jih je okupator organiziral proti njemu, da bi ga uničil. Ni šlo za tako veliko vojaško silo odreda. Njegov pomen je bil predvsem v tem, da je organiziral široko politično delovanje na terenu, v katerega mu je uspelo vključiti dobrošen del goren-

skega prebivalstva, da se je kot en mož zagrizeno, vztrajno in junaško boril v neenakopravni borbi proti nemškemu okupatorju, ob koncu vojne pa še proti domaćim izdajalcem — beli gardi. V zadnjih dneh vojne je pohitel kokrški odred tudi na Koroško, da bi zavaroval narodnostne meje slovenskega življa okraj meje. Na svojem pohodu je osvobodil Begunje, kjer so trpel mnogi rodomlji. Osvobodil je tudi interniranca v taborišču onstran Ljubelja. S tem je dokazal internacionalni pomen, s katerim je bila prezeta naša revolucija.

Po osvoboditvi je prišel v Tržič in bil ravnatelj nekdajne vajeniške šole, osnovne šole heroja Grajzerja in v zadnjih letih na šoli heroja Braciča. Letos bo odšel v zasluženi pokoj.

Kot pedagoški delavec je dosegel pomembne uspehe. Poleg tega je bil vsa povoja leta aktivno vključen v družbenopolitično življenje občine in širše družbenopolitične skupnosti (dolgoletni okrajni in občinski odbornik, predsednik in član raznih svetov in komisij). Predvsem se je z uspocom loteval kulturno-prosvetnih in socialnih vprašanj.

JANEZ KAVAR

Tovariš Janez Kavar je po rodu Tržičan, rojen 1908. Kot učitelj se je takoj po okupaciji povezel z narodnoosvobodilnim gibanjem, zaradi česar ga je okupator izselil v Srbijo. Po vrnitvi od tod se je zaposlil v Ljubljani in ves čas vojne sodeloval z osvobodilnim frontom. Po osvoboditvi je prišel v Križe in bil ravnatelj na tamkajšnji osnovni šoli vse do leta, ko odhaja v pokoj.

Tovariš Kavar se je izredno uveljavil kot pedagoški delavec v slovenskem prostoru. Aktiven je bil tudi v družbenem življenju, kjer je izstopalo njegovo vestno in požrtvovano delo. Sedaj deluje v krajinski skupnosti Križe in skrbi zlasti za lep izgled vasi.

SILVA BERTONCEJ

Tovarišica se je rodila v Trstu, vsa leta bivanja v Tržiču je bila zaposlena v BPT, sedaj je upokojenka.

Je znana sindikaina delavka, bila je trikrat proglašena za udarnico. Po upokojitvi pa aktivno deluje v organizaciji Rdečega križa, odlikuje pa jo vestnost pri delu.

ALBIN NOVŠAK

Eden najbolj znanih športnikov — planinski skakalec se je rodil leta 1915 na Primorskem. Med okupacijo je šel skozi begunjske zapore. Po

SIMBOLICEN ZACETEK PRAZNOVANJA 650-LETNICE TRŽIČA. V nedeljo je zasadil spominsko lipo v starem delu Tržiča ob Kurnikov hiši podpredsednik občinske skupščine Milan Ogris. Poleg številnih občanov so se slavnosti udeležili tudi zastopniki gorenjskih občin in nekateri poslanci, med njimi tudi podpredsednik zvezne skupščine dr. Marjan Breclj.

vojni se je naselil v Tržiču. Ima veliko zasluga za elektrifikacijo številnih gorskih vasi, zaselkov in domačij. Kot strokovnjak je vodil vsa dela pri izmenjavi električnega omrežja v občini in pri izgradnji transformatorske postaje.

Bronaste plakete

FRANC ZALETEL

V Tržički tovarni kos in srpov je 50-letni obratovodja zaposlen že 33 let. Pridobljeno znanje je prenašal na mlade delavce, kot nekdajni udarnik in vesten delavec ter član ZK pa si je pridobil tudi zaupanje članov kolektiva in bil večkrat izvoljen v organe upravljanja v podjetju. Tu se je zavzemal za dobro gospodarjenje in za napredek podjetja.

CILKA ZAVRL

Tovarišica Zavrljova, rojena 1927., je zaposlena v BPT od leta 1945. Vsa leta je aktivno delovala v družbenopolitičnih organizacijah v podjetju, bila je članica občinskega komiteja ZK in občinska odbornica. Vseskozi tudi aktivno deluje v organih upravljanja v BPT.

JAKOB MEGLIC

Tovariš Meglič se je rodil 1918 v Lešah. Član ZK je od leta 1943 in je bil aktivni udeleženec NOB. Pred upo-

kojitvijo je bil zaposlen v BPT. Danes je izredno aktiven družbenopolitičen delavec v rojstnem kraju na vseh področjih. Več mandatnih dob je bil tudi odbornik občinske skupščine.

JAKOB NEMEC

Tovariš Nemeč se je rodil 1913 v Podljubelju. Od 1942 je sodeloval z narodnoosvobodilnim gibanjem na terenu, kasneje pa je odšel v partizane. Po osvoboditvi se je zaposlil pri gozdnem gospodarstvu Kranj, bil je predsednik centralnega delavskega sveta. Poleg uspešnega poklicnega dela je izvrševal tudi številne družbenopolitične naloge. Član ZK je od leta 1943. Sedaj živi kot upokojenec v Podljubelju.

Predstavili smo vam prve nosilce plaket Tržiča. Svečani seji so prisostvovali tudi dr. Marjan Breclj, podpredsednik zvezne skupščine, zvezni in republiški poslanci, predstavniki kokrškega odreda in JLA, predstavniki gorenjskih občin ter delegaciji Sainte Marie aux Mines in Borovelj. V kulturnem programu je nastopil tudi dojen slovenskih opernih umetnikov basist Friderik Lupša, tržički rojak. Tudi praznovanje je prešlo v zaključno fazo. Danes bo spominska svečanost pred spomenikom pod Storžičem, v naslednjih dneh pa se bodo do sobote odvijale še letne igre, ki bodo letošnje uspelo slavje zaključile. — OK

1 v p r a š a n j e 3 o d g o v o r i

Ob občinskem prazniku gorenjskih občin so občani prejeli skupaj s posebnimi izdajami Glas tudi dopisnico, s katero so lahko enostavno naročili Glas. V prvih dneh avgusta je prišlo v naš naročniški oddelek kar precej teh naročilnic celo več kakor običajno. Zanimalo nas je, zakaj so se novi naročniki naročili na naš časopis. Upamo, da nismo bili preveč radovedni, vendar pa je vsako mnenje naših naročnikov za vse, ki časopis ustvarjajo, zelo dragoceno in smo zanj hvalježni.

Vrhovnik Stanislava, Drulovka: »Soseda ima naročen Glas, zato sem ga večkrat tam prelistala in prebrala, kar me je zanimalo. Časopis mi je všeč, ker prinaša novice z Gorenjske, nekako domač časopis je. Že od nekdaj rada berem, tudi knjige. Za branje si vedno najdem čas, najraje kako uro po kosi, največ pa seveda v nedeljo popoldan. Tudi mož rad prebira časopise, zato ni bil nič proti, ko sem napisala naročilnico. V Glasu rada preberem zdravniške nasvete, pa tudi kaj o vlaganju zelenjave, pripravljanju jedi z mešalcem in seveda ostalo, kar se tiče gospodinjskega dela. Sedaj bomo imeli dva časopisa Delo in Glas. Mislim, da bo kar dovolj za nas, glede na stroške za naročnino, kakor tudi glede na čas, ki ga po delu imamo za razvedrilo.«

Kaučič Marija, Kokrica: »Do sedaj sem pri sošedi vedno malo pogledala Glas, potem pa svet se z možem dogovorila, da ga naročiva. To sem sicer mislila že lani, no ta do-

pisnica za naročilo časopisa pa nam je prišla kar prav. Kolikor Glas poznam, moram reči, da mi je kar všeč. Najbolj me zanimajo mali oglasi, preberem pa sicer vse, kar se dogaja v kranjski občini. Ob nedeljah popoldne, takrat imam čas, pa časopise bolj podrobno preberem.«

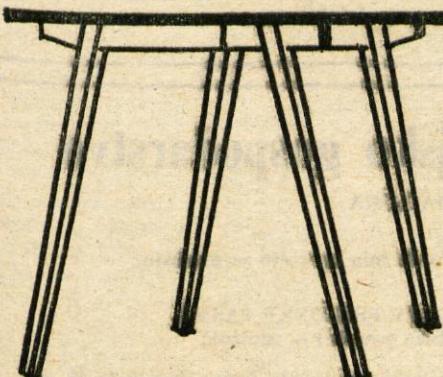
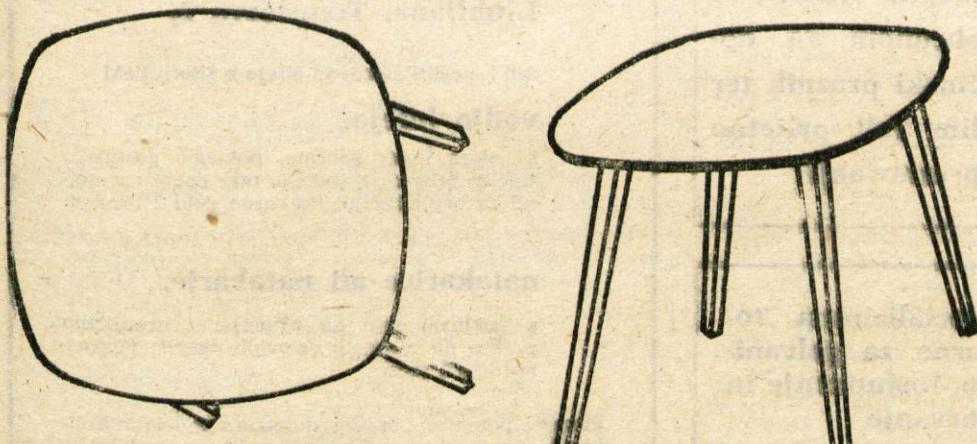

Benedik Jože, Stražišče: »Glas smo do sedaj vedno kupovali v trafi. Vendar

pa to ni zanesljivo, saj ga večkrat zmanjka. Če pa si naročen, potem te časopis ne more zgrešiti. V Glasu vedno rad preberem nesrečo, male oglase in razne novice. Ljudi poznam, pa me zanima in veseli, če kaj o njih preberem v časopisu. Z zanimanjem prebiram vse domače novice, za to, kar se dogaja izven naših mera, se ne zanimam posebno. Raje izvem, če je kaj novega doma. Zabavno je prebirati tudi ženitovanske oglase, človek nikoli ne ve. No pa to je bolj šala. Ne moti me, če je dolg članek, preberem vse, če me le zanima. Po večerji navadno vzamem časopis v roke in ga prelistam tudi dvakrat ali trikrat, da ne izpustim kakšne vesti, ki bi me zanimala.«

Vsem, s katerimi smo se pogovarjali, se za odgovore lepo zahvaljujemo in želimo, da bi bili z Glasm zadovoljni. Vse predloge in mnenja, ki nam jih naročniki posredujejo v pismih ali kako drugače, skrbno preberemo in jih upoštevamo.

Razprodaja rex mizic

industrija
pohištva
stol
kamnik
jugoslavija

STOL

paviljon MURKE na Gorenjskem sejmu

slovenija **avto**

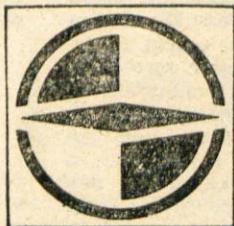
POHITITE!

Izredna priložnost
v času Gorenjskega sejma od 7. do
18. 8. 1970

Vsi avtomobili in motorji, kupljeni
v času sejma

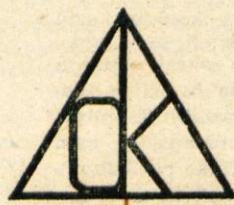
2% CENE JE

Prodajni paviljon
pred Tekstilno šolo — Kranj

Kompas Bled

s turistično poslovalnico in Kompas hotelom vam nudi vse turistične in gostinske storitve. Kolektiv se priporoča in čestita vsem delovnim ljudem in prebivalcem občine Radovljica za občinski praznik

Okovje

KAMNA GORICA

Vsem občanom čestita za občinski praznik Radovljice in jim želi prijetno praznovanje

Cenjenim kupcem nudi vse vrste francoskih nasadil, posebnih nasadil za vrata in okna, plastične izdelke, posebno pa še dva najnovejša tipa industrijskih stolov IS-2 in IS-4

KOLEKTIV
Komunalnega podjetja
RADOVLJICA

čestita vsem delovnim ljudem in občanom za občinski praznik ter jim želi prijetno praznovanje

OBRTNO PODJETJE

Knjigoveznična in tiskarna

RADOVLJICA

čestita vsem občanom za občinski praznik Radovljice in se priporoča s svojimi storitvami

Kemična tovarna Podnart

specializirana tovarna za galvaniko, fosfatiranje in barvanje

V tovarni prejmete brezplačne nasvete in navodila. Servisna služba pa je vsem na voljo.

Kolektiv tovarne čestita vsem občanom za občinski praznik Radovljice

Podjetje za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo Kranj razpisuje na podlagi 24. čl. Temeljnega zakona o gospodarskem poslovanju s stanovanjskimi hišami v družbeni lastnosti

JAVNI NATECAJ Z ZBIRANJEM PISMENIH PONUDB O PRODAJI NEPREMIČNIN

Prodajamo:

1. poslovno stavbo (gostilno) Podreča št. 35 v Podreči, ki stoji na parc. štev. 58/1 in 58/2 k. o. Podreča, za sklicno ceno 113.274.— din.

Razpis velja do 19/8/1970 do 12. ure. Drugi pogoji tega natečaja in informacije se dobe v sobi št. 4, Podjetja za stanovanjsko in komunalno gospodarstvo Kranj, Cesta JLA 6/V., telefon št. 21-875, interna 13.

Elektrotehna Ljubljana

Ne pozabite si ogledati naš paviljon na Gorenjskem sejmu.

Pralni stroji — štedilniki — hladilniki — gospodinjski aparati — televizorji — radioaparati — tranzistorji

Prvovrstna kvaliteta — konkurenčne cene

Ugodni kreditni pogoji

Veleblagovnica
NAMA

Ljubljana, Tomšičeva 2,

želi zaposliti v svojem bifeju v Škofiji Loki vodjo bifeja,

ki mora imeti končano poklicno gostinsko šolo in prakso za vodenje take enote ter smisel za organizacijo. Poskusno delo 2 meseca.

natakarice ali natakarje,

s poklicno šolo ali priučene z nekajletno prakso na sorodnih delovnih mestih. Poskusno delo 1 meseč.

Pismene ponudbe z opisom dosedanjega dela in kratkim življenjepisom ter dokazili pošljite v kadrovsko službo podjetja do 20. avgusta 1970. Delo za obe delovni mest je za nedoločen čas.

Kmetijsko gospodarstvo

SKOFJA LOKA

obvešča da ima na voljo za prodajo

VEČ KRAV FRIZIJSKE PASME
(črno-belo govedo) — molznice

Interesenti si lahko ogledajo krave molznice in se pozanimajo za pogoje prodaje na naslovu: Kmetijsko gospodarstvo Škofja Loka, enota Posestvo Sulha 1 Škofja Loka, od 6. do 14. ure vsak dan.

Silvester Komel

V današnjem slikarskem vrenju, ki se zdi kot neko zatišje pred pojavom nečesa novega, so tudi pojmovanja in tolmačenja krajin pod atributom »asociativna krajina« še naprej vezana na nekatere bistvene sestavine in podatke iz narave. Seveda je tovrstno slikarstvo osvobojeno dobesednega prepisovanja iz narave, ker se z modifikacijo likovne govorce pri »posnemanju« motiva organizira tudi nova slikarska abeceda, svobodnejši, če ne povsem svoboden pristop do obravnavanja snovi in s tem v zvezi se poraja tudi povsem prost ustvarjalni akt z odprtimi možnostmi interpretiranja vidnega in občutnega.

Tudi Silvester Komel sodi v to vrsto slikarjev, ki na nov način interpretirajo krajino. Novo pri tem je čustven in celo filozofski pristop, kar se skupaj z osebnim angažiranjem stavlja v transformiranje zbiranih podatkov, dobljenih v naravi. Filozofske izhodišče slikarstva Silvestra Komela temelji v veri, da je ves prostor slike pripravljen za sprejem človeka, ki v barvni kompoziciji slike sicer ni prisoten, hotenje slikarja pa je toliko, da ga nakazujejo prav barvne kombinacije.

A. Pavlovec

Po rodu s Krasa je Komel nujno tudi motivno izhodišče prilagodil rodni pokrajini, ki jo je z razvojem slikarske poti tudi abstractiral od realnih povzetkov do barvnih slutenj le te in spontano prispev do bistveno novih komponent v procesu razmišljanja in izražanja. Čeprav čustveno navezan na danu motiv Krasa, je Komel bolj razumsko kot pa čustveno abstractiral vse odvečno in obstalo pred samou barvo, ki mu jo nudi motiv. Iz tega skopega vzorca pa je z barvami ustvaril nekakšno koncentracijo poetičnega barvnega sveta, ki se obnaša kot svet nenavadnih barvnih kristalov in nedostopne likovne metamorfoze tistega, čemur smo še pred nekaj leti v Komelovem slikarstvu dejali, da je krajina. In vendar je krajinsko to slikarstvo, občuteno, z barvo določeno, izpeljano iz osnovnih elementov kraške pokrajine in s slikarskim rokopisom, ki si ga je prisvojil Komel, bogato razčlenjeno, teže v barvno abstractrijo, kjer suveren kolonistični polet kaže živahnegu slikarja, ki je prenesel formalistične probleme med barvne ploskve in lise, kjer se bo odločila njegova nadaljnja pot.

A. Pavlovec

V petek, 31. julija so v galeriji Muzeja na loškem gradu odprli razstavo osmih umetnikov iz Mannheima. S tem so slikarji iz tega mesta vrnili obisk osmim gorenjskim slikarjem, ki so spomladji razstavljalni pri njih. Razstava bo odprta ves avgust. — Foto: F. Perdan

Saša Kump in optimistične oblike

Že dolgo časa želim povedati nekaj ugotovitev, ki so se mi nabrali ob stalnem spremiljanju pa tudi priznanju razstav in še posebej v nenehnih stikih z likovnimi delavci. Najbolj primeren čas je prav razstava del Saše Kumpa in njegova osebnost, tako polno izžarevajoča veselost, tako značilna za optimistično nastrojenega človeka. Brez dvoma je v Kumpovi osebnosti trdnog zasidrano bohemstvo, toda Kump ni bohem cankarjanskega tipa, ni vase zagledan likovnik, kakršnih še mnogo hodi po naši deželi in jim je prav bohemstvo edino spričevalo s katerim kažejo nase, zaradi bohemstva in žalosti ter bolečine, ki jih baje tare, zahtevajo zase razumevanje, da pa so ustvarjalci resnega formata ne pokazejo s svojimi deli, ampak s tarnanjem, se primerjajo z Groharjem in z vsemi v preteklosti trpečimi slovenskimi umetniki. Poleg teh nastopa je vrsta drugih slikarjev

— predvsem amaterjev — ki zahtevajo zase morje občudovanja, — zahtevajo prostore v galerijah, so zavrovanii nekritično v svoje delo malone kot v samo božje poslanstvo, ki smo ga dolžni sprejemati kot čisto resnico. Saša Kump pa je živo nasprotje tem holno prenapetim narobe bohemom in preambicioznim »veličinam«. Za Kumpa je praznik, če more razstavljati brez vsakih pretanj, skratka, da lahko svoje stvaritve postavi na ogled ljudem. Ker ni v siljiv, gredo mimo nas tudi njegove razstave in naj mi oprosti, ker tudi jaz nisem o njegovih prejšnjih razstavah ničesar napisal. Ob sedanji razstavi pa mu lahko vrnem, ker sem mu dolžan, predvsem zato, ker njegovo delo ni samo ljubiteljsko igračkanje, niti ni amatersko vzdihovanje, temveč vzhled vsem tistim prejimenjenim likovnikom.

Kumpovo dosedanje delo — tu mislimo predvsem na slikarsko delovanje in ne na scenske osnutke — je sicer v senci svetovnih likovnih doganj, ni vpijoče in kričeče poslanstvo. Je pa tiko iskanje, samogovor slikarja, ki ga z golj posnemanje narave nič več ne zadovoljuje in je zato opustil neproblemsko slikanje. S sredstvi, ki jih je takrat uporabljal in s takratnega stališča bi ne bil mogel izraziti svojega nadvse vedrega optimizma, kar zdaj lahko storiti z igrivostjo in karakterjem, ki mu botrujeta Klee in Miró. Vendar teh dveh vzornikov noče slepo posnemati in povezujec

Čufarjeve in Gregorčičeve nagrade podeljene

Na sobotni slavnostni seji občinske skupščine na Jesenicah so podelili tudi Čufarjeve in Gregorčičeve nagrade in sicer Čufarjeve nagrade za izredne uspehe in dosežke pri prostvenem in kulturnem delu ter Gregorčičeve nagrade za uspehe na področju telesne kulture.

Čufarjeve nagrade so prejeli: Joža Varl za dosegločno organizacijsko delo na prostvenem in kulturnem področju, Polde Ulaga za 25-letno prizadetno vodenje pevskih zborov, Stanka Geršak za izredno uspešno igraške in režiserske stvaritve, Peter Sitar za dosežke na področju kulture in Gimnazija Jesenice za uspešno vzgojno izobraževalno delo in vključevanje dijakov v prizadevanja za oblikovanje kulturne podobe Jesenice.

Prav tako so podelili 5 Gregorčičevih nagrad. Prejeli so jih: Greta Samar za prizadetno delo na področju športa in telesne kulture, Mirko Zupan za prizadevanja pri

Kmetijska zadruga

Škofja Loka

sprejme na delo s polnim delovnim časom

šoferja C kategorije

avtomehanika

Za obe delovni mestni se zahteva ustrezna kvalifikacija in odslužen vojaški rok. Posebni pogoj je poskušno delo, ki bo trajalo dva meseca. Nastop dela je možen takoj ali po dogovoru. Razpis velja do zasedbe delovnih mest.

ZGODNJE ODKRIVANJE RAKA REŠUJE ŽIVLJENJA

SVETOVNI DNEV ZDRAVJA

TARUL FOTO

RESNICA O RAKU

Rak na želodcu

Na leto oboli v Sloveniji za rakom na želodcu nad 600 ljudi. Pri moških je to najpogostejša vrsta raka, pri ženskah pa je po pogostnosti na drugem mestu. Tudi pri tej vrsti raka so uspehi zdravljenja še skromni. Vzrok je predvsem v tem, ker bolniki ne spoznajo znamenj dovolj zgodaj in pridejo na zdravljenje, ko so se pojavile že težave v zvezi z razsevom raka po telesu. Ugotovljeno je, da čakajo bolniki najmanj 6 do 8 mesecov, da bi težave prenehale.

same od sebe, in gredo k zdravniku šele potem, ko težave tudi v tem času ne minejo. Res je, da znamenja, ki se pokažejo pri raku na želodcu, niso izrazita in tudi ne značilna samo za raka. Podobne težave nastopijo zaradi čezmernega uživanja hrane, alkoholnih piča, kajenja in drugih napak v prehrani, podobne težave povzroča tudi rana na želodcu. Vendar te težave minejo v krajšem času oziroma po ditem režimu in jemanju zdravil. Zato moramo biti toliko bolj pozorni in pomisliti na raka, če določene težave z želodcem trajajo dalj časa in so kljub zdravljenju vedno hujše. Znamenja ob raku na želodcu so naslednja:

- občutek napetosti v želodcu,
- tiščanje v žlički,
- riganje, zgaga,
- izguba apetita, nepravilna prebava in

— odpor proti mesni hrani in kajenju.

S sodobnimi sredstvi, ki jih imamo na voljo danes, npr. rentgensko slikanje, fibroskop, citologija, lahko ugotovimo raka na želodcu že v zelo zgodnjem stadiju, ko je omejen samo še na sluznico želodča. Posebno priporočljivo je, da na običasne kontrolne pregledne hodijo osebe s kroničnim vnetjem želodčne sluznice in s pomanjkanjem kisline.

Za večjo prometno varnost

NAPRAVE NA MOTORNIH IN PRIKLOPNIH VOZILIH

Razmerje med močjo motorja in največjo dovoljeno težo vozila mora biti:

1. za osebne avtomobile, kombinirana vozila (kombi) in motorna kolesa s prostornino motorja nad 50 ccm — najmanj 20 KS na tono,
2. za avtobusne in tovorna vozila — najmanj 10 KS na tono,
3. za tovorna vozila in vlečna vozila kot tudi za avtobuse, kadar vlečejo priklopno vozilo — najmanj 6 KS na tono.

Na pogonska kolesa osebnih avtomobilov, avtobusov, trolejbusov in motornih koles mora odpasti najmanj ena tretjina največje dovoljene teže. Na pogonska kolesa tovornih vozil pa najmanj ena četrtina največje dovoljene teže vozila oziroma vlečne sestave.

Prepust na motornih in priklopnih vozilih sme dosegati največ polovico osnega razmika, na avtobusih pa največ 0,6 osnega razmika.

1. Naprave za upravljanje

Vsako motorno vozilo mora imeti posebno napravo za upravljanje, s katero voznik lahko hitro in varno spreminja smer vožnje svojega vozila. Naprava za upravljanje na vozilu mora biti taka, da se kolesa pri vožnji v ravnnini sama vrnejo v položaj za vožnjo na ravnost, potem ko se sprosti volan. Mrtvi gib kolesa pri volanu ne sme biti večji kot 36 stopinj.

— 8 —

Leta 1943 je nameraval ugrabiti papeža. Svojemu generalnemu štabu je dejal: »Vkorak bom v Vatikan. Mislite, da se ga bojim? Nasokoili ga bomo. Tamkaj je ves diplomatski zbor — ta sodrža! Naženemo jih! Pozneje se bomo že opravičili.«

Takšne metode, ki jih je z moralnega stališča težko opravičiti, so za poklicnega tajnega agenta prav gotovo privlačne. Njegova dolžnost ni, da bi določeval zunanjino politiko svoje države, temveč da bi priskrbel sredstva, s katerimi bi jo bilo mogoče izvajati. Na takšni ravni se za moralna vprašanja seveda ne meni. Tudi če je najboljši človek na svetu, ali če se je tega dela oprijel iz najbolj plemenitih nagnjenj, se mu bo duša hočeš nočeš omračila. Enkrat za vselej je pristal, da si bo mazal roke in postal orodje pri vsega obžalovanja vrednem, vendar nujno potrebnem delu. Ker pa ni v njegovem delu nič zanesnega, išče svojo slavo v premetenosti in učinkovitosti sredstev, ki jih uporablja. V vsaki deželi imajo tajni agenti glavo polno različnih »mojstrskih potez« ki pa se jih politiki zaradi malodružnosti ali celo poštenosti ne upajo uresničiti. V nacistični Nemčiji takšnih ovir niso poznali. Če je že kdaj kakšen voditelj tajne obveščevalne službe čutil, da ima povsem proste roke in da lahko daje svoji fantaziji in drznosti peroti, potem je bil to admiral Wilhelm Canaris, ki ga je Hitler januarja 1935 postavil na celo Abwehra.

Devet let pozneje je postal Canarisov Abwehr največje strokovno telo za invazijo.

28. februarja 1940 je glavni Canarisov pomočnik, polkovnik Oster, obvestil svojega prijatelja J. G. Sasa, nizozemskega vojaškega atašega v Berlinu, o bližnji invaziji na Dansko

odgovorili. Ukaz je še vedno glasil: napad se začne ob zori. Hitler se je že odprial na fronto. Oster je po telefonu poklical Sasa: »Svinja se je odpriala na zahodno fronto. Sas je o tem takoj obvestil belgijskega vojaškega atašega, vendar brez uspeha, zato je po telefonu poklical obrambno ministrstvo v Hagu. Dežurnemu oficirju je dejal: »Kirurg je sklenil, da bo operiral ob zori.« To so bile dogovorjene besede, s katerimi naj bi opozoril na bližnji nemški napad. Ob polnoči je nizozemski oficir iz Haga po telefonu vprašal Sasa: »Ali mislite, da nas nameravajo Nemci napasti?« Sas je dobro vedel, da njegovim telefonskim pogovorom gestapo nelehno prisluškuje. Poskušal mu je pojasnititi, hkrati s tem pa govoriti z megleanimi izrazi, da bi gestapo ne pretrgal telefonske zvezde. Oficir je prekinil zvezo. Ob zori je poskušala nizozemska vlada z njim navezati stik, vendar so bile telefonske žice že potrgane. Nekaj dni zatem so o tem v berlinskih diplomatskih krogih na dolgo in široko govorili. Šušljalo se je, da je bil v to reč zapleten polkovnik Oster. Canaris je gestapu takoj dejal, da je sam sprožil te govorice, da bi tako prišle na ušesa sovražnim agentom, ki so bili posvarili Nizozemce, in da zato tudi ne bo uvedel nikakršnih previdnostnih ukrepov.

Junija 1940 se je Joseph Müller spet podal v Vatikan in izročil britanskemu diplomatu načrt za invazijo na Veliko Britanijo, ki ga je bila izdelala nemška admiriraliteta. Prvega datumata za začetek invazije mu ni mogel sporočiti, ker ga še niso določili in ker ga tudi nifikli ne bodo določili. Churchill je pozneje v svojih spominih povsem upravičeno zapisal, da je prej vedel za operacijo »Morski lev« — šifrirano ime za nemško invazijo — kakor pa nemški generalni štab. Tedaj so za ta načrt vedeli resnično le admiral Raeder in kak ducat višjih častnikov. Nekaj mesecev pozne-

DUO BOJ UOHUNOU

Gilles
Perault

in Norveško. Invazija naj bi se začela 9. marca. Sas je o tem obvestil danskega mornariškega atašega, kapitana Kjölsena, ki je takoj opozoril Kopenhagen, toda Danska vlada je menila, da temu ne kaže verjeti. Norveški ataše, ki ga je Sas tudi obvestil, je tej novici tako malo verjel, da se mu ni zdelo vredno, da bi o tem obvestil Oslo.

Oktobra leta 1939 je odpotoval v Vatikan član Abwehra Joseph Müller, da bi navezel stike z britanskimi in belgijskimi diplomati. Müller, velik in plečat možak, ki so mu prijatelji pravili »Bik Jo«, je veljal za enega najboljših münchenskih odvetnikov. Belgijskega in nizozemskega diplomata je opozoril, da namera Hitler napasti njuni državi 12. novembra. Toda Müllerju nista verjela. 7. novembra je Hitler sklenil, da bo napad preložil. Te zime je napad na ti dve državi še štiri najstikrat preložil.

1. maja 1940 je Müller belgijskemu diplomatu dejal, da se bo invazija začela 10. maja. Diplomat je takoj poslal v Bruselj kablogram, toda nihče mu ni verjel. Gestapo je poslanico ujel in jo desifriralo. Ko so Hitlerja o tem obvestili, je Abwehru ukazal, naj pošte izdajalca. Z neverjetno drznostjo je Canaris to nalogo zaupal Müllerju. Müller naj bi poskušal izslediti Müllerja. Sledi so bile sila zamotane.

Sočasno je isto obvestilo posredoval Sasu tudi polkovnik Oster. Četudi se je Sasovo svarilo o invaziji na Dansko in Norveško uresničilo, v Hagu vseeno niso mogli verjeti, da bodo Nemci 10. maja poteptali nizozemsko nevtralnost.

9. maja sta Oster in Sas skupaj večerjala v berlinskem predmestju Zehlendorf. Oster mu je potrdil, da bodo Nemci napadli ob zori. Po večerji se je odpravil v glavni štab, da bi se prepričal, ali niso medtem napada spet

je je Müller obvestil Britance o datumu za začetek operacije »Barbarossa«, načrt za napad na Rusijo.

Konec marca 1941 je Canaris opozoril Jugoslovane, da se pripravlja operacija »Kazen«, ki bo lopnila po Beogradu. Hitler se je bal, da bo prišla na oblast probritanska vlada, zato je sklenil, da bo z bombniškim napadom zravnal Beograd, kar naj bi bilo znamenje za vsesplošni napad. 3. aprila je vlada razglasila Beograd za odprtoto mesto, vendar se Hitler za to ni zmenil. Nemci so 6. aprila zjutraj napadli mesto, ki sploh ni imelo protiletalske obrambe. Med ruševinami je našlo smrt 17.000 ljudi.

Oktobra 1942 je Canaris obvestil Švicarje, da Hitler pripravlja napad na njihovo deželo. Švicarska armada se je takoj lotila takšnih obrambnih ukrepov, da so Nemci svoj načrt potem opustili. Abwehru se je po tolikih neuspehih, da bi se izognil vojni, ali da bi jo vsaj omejil, navsezadnje le posrečilo dosegiti pozitivni rezultat. Hkrati s tem pa je bilo to zadnjikrat, da so nasprotnika opozorili o nemškem napadu. Wehrmacht, ki je doživel poraz v severni Afriki in je krvavel v Stalingradu, so prisilili, da se je začel braniti. Nalogu Abwehra, ki je dosedaj izdal vse skrivnosti nemških napadov na druge države, je zdaj bila, da odkrije datum in kraj, kjer se bodo zavezni izkrcali. V začetku leta 1944 je bila usoda Nemčije odvisna — glede na uspeh ali polom invazije — od tako skrivnostnega in zbeganega človeka, kot je bil admiral Canaris.

Med 1. svetovno vojno je bil Wilhelm Canaris ljubimec Mate Hari, ki jo je pripravil do tega, da je začela vohuniti v Franciji. Ko pa mu je začelo zaradi njene dejavnosti goreli pod nogami, jo je ovadil Francozom, ki so jo potem postavili pred zid in ustrelili. Pred to mučno epizodo je organiziral ob ameriškem obrežju nekaj uspešnih sabotažnih dejanj.

Razcestja

MIHA KLINAR
(MESTA, CESTE
IN RAZCESTJA)

IV. DEL

119

Sicer pa, kaj bi jih zbadali, saj imajo prebivalci sleherne vasi kak zafrkljiv vzdevek, pa naj bo to „mezlanarji“ ali „bliskarji“, ali „štomfarji“ ali „matučkarji“, „speharji“ ali celo „bikožafarji“, kakor pravijo zafrkljivo vaščanom, potomcem prednikov, ki so baje imeli v vasi črnega bik, a bi raje imeli belega in so ga zato „ožajfali“, pa je bik kljub temu ostal črn, kakor je bil.

Tako je bilo že pred leti, zdaj pa niso več časi, ko so take besede dvignile v „vojno“ vas proti vasi. Zdaj so časi, ko se je treba postaviti drugačnim bikom po robu. Bikom, ki hodijo po dveh nogah in ki so oblečeni v črne srajce in ki se šopirijo in derejo kakor jesihari. Bikom, ki jum je treba odbiti roge, da ne bodo več bodili in se zaganjali v te kraje. In s temi so se danes spoprijeli „mezlanarji“, jih nekaj prijeli in pometali v Idrijo, drugi pa, ki jum taka kopel v prvih aprilskeh dneh ni dišala, so se pognali v beg.

„Eia, Eia, alaia! To se je prašilo za njimi!“ govoril vsa dolina, ponosna na „mezlanarje“, a med njimi še posebej na Parobanovškega Anžeta iz Gorenje Trebuš, ki je zgrabil nekaj črnsrajčnikov in jih znosil na brv čez Idrijo, nato pa jih pometal v vodo, da bi se smrdljivci okopali in kar na sebi oprali usbrane gate in črne srajce.

„Ta pa ta!“ govorile o Anžetu, ki ga sicer nova meja ne moti in je kar zadovoljen z njo, saj se je oprijel tihotapstva, donosnega, a hudo nevarnega posla, za katerega ni vsak rojen.

Mnogo več govorile o tem, kakor o mnogo težjem in nevarnem boju v nekih neznamih Šeštičih in Knutci nekje v Istri blizu Pulja, o

vaseh, kjer so se delavci in kmetje spustili v pravo vojno s črnsrajčniki in vojaki, ki so prišli črnsrajčnikom v pomoč. Tam je tekla krična oblast, je vnovič pokazala, da je na strani fašistov. Temu se sedaj nihče več ne čudi, saj je s fašisti sklenil zavezništvo celo predsednik italijanske kraljeve vlade Giolitti in jih sprejel na svojo skupno listo za majske parlamentarne volitve.

»Stari zvitorepec je vzel Mussolinija in njegove fašiste na svojo narodno listo bržkone samo zato, da bi lahko izigral socialiste in klerikaine pipijevce na isti listi. Kaj se bo izčimilo iz tega? Kdo je večji lisjak: Giolitti ali Mussolini, ki je že marca povedal naravnost, da hoče s svojim fašizmom vladati italijanskemu narodu?« ugiba rudar Vidmar in zopet dvomi, če je prav, da gredo v Idriji za Bordigo, ki terja od komunistov bojkot parlamentarnih volitev, in ne za Gramscijevimi ordinovisti ali Marabinićevimi levimi maksimalisti, ki so skupaj z bordigovci združeni v komunistični stranki Italije in ki so v nasprotju z Bordigo za udeležbo na volitvah s svojimi komunističnimi kandidati.

»O tem naj odloči Godina,« pravi rudar Pahor, čeprav ve, da bo Godina ostal zvest Bordigovim asterzionističnim načelom.

Slavko pa agitira skupaj z dijaki za „lipovo vejico“, za plebiscit, za odcepitev od Italije, kakor skrivaj agitirajo pristaši „Edinosti“ in snubijo s to zlagano vabo slovenske volilice za svoje kandidate v pokrajini. Časnik „Edinost“ o tem seveda ne piše. Toda Slavko verjame. Verjame ne samo zato, ker v to verujejo tudi njegovi slovensko najbolj zavedni sošolci, marveč tudi zato, ker sta na tej listi tudi tako zavedna Slovencev in poštenjaka, dr. Vilfan in profesor Andrej, za katerega bi šel v ogenj, če bi bilo treba.

»Glasujte za „lipovo vejico!“ Glasujte za „lipovo vejico!“ hodi s sošolci po idrijskem mestu, raznaša letake in lepi lepake, a o vsem tem piše v pisnih Karliju v Ljubljano, čeprav so Karlijeva pisma vedno bolj redka in kratka, kratki in nerodni odgovori, vljudna opravičila in izgovori za pomanjkanje časa, ker mora zdaj bodisi s starši, bodisi s prijatevji na izlet, zdaj zbijat žogo v juniorsko moštvo nogometnega kluba

Primorje, v katerem se zbirajo v pretežni večini „preganjanci in ubežniki iz zasužnjenega dela slovenske domovine“, nogometnega kluba, ki je poleg „Ilirije“ elitični ljubljanski nogometni klub. Mimo tega je začel na marmino željo s poukom violine, čeprav nima nobenega veselja za ta instrument, ker nima posluha. To, seveda, Slavko ve najbolj sam: Karli ni bil nikoli pevec.

Toda Slavko, četudi si med vsemi pismi želi najbolj Karlijevih, ne zameri srečnemu prijatelju redkobesednosti, ne neodgovorjenih pisem. Ljubljana je veliko mesto, čeprav ne tako veliko kakor Trst. Pa je zato sreča svobodne domovine, ki nudi srečnem, ki živijo tam, toliko stvari in življenja, da jim v resnici zmanjkuje časa za vse stvari, ki bi jih radi ali vsaj moral opraviti. Tu pa je suženjski mrak. Tu je našilje.

»Dne 16. aprila so skvadristi napadli skupino prepevajočih ljudi na Trgu sv. Andreja v Gorici in pri tem ubili nekega delavca,« piše Slavko.

In o tem piše tudi v naslednjih pismih prijatelju, saj so nasilja v času pred volitvami nekaj vsakdanjega, predmet vsakdanjih pogovorov, pa naj bodo prizadeti komunisti, kakor so bili na primer tisti v Trstu, ki so jih skvadristi napadli 9. maja zvečer, ali pa slovenski ljudje v tržaškem mestu in tržaških predmestjih. Skvadristi se ne drže ukaza vlade, ki je zahtevala v predvolirnem času medstrankarski mir in ki ga je hinavsko zahteval od svojih pristaršev celo skvadistični in fašistični voditelj Mussolini po krvavih dogodkih v Mantovi, kajti fašistična nasilja se ne dogajajo samo v krajih kjer živijo Slovenci in Hrvatje, marveč tudi po Italiji.

O teh našiljih Slavko seveda ne piše, čeprav zanje sliši pri Pahorjevih ali pa bere o njih v „Delu“, ki nenehno opozarja slovensko javnost, da oblasti ne spoštujejo ukaza vlade in da so tako besede predsednika vlade Giolittija, kakor tudi obsdoda nasilnih dejanj s strani fašističnega Mussolinijevega direktorija navadna laž, saj Mussolini divjanja svojih pristašev ni docela obsdodil, marveč samo tista, ki jih direktorij fašistične stranke ni že poprej določil.

Na Trati pri Pristavi smo pekli preste

»Vse sorte spomine pišejo ljudje v časopise, zato sem se še jaz namenila, da nekaj napišem.« Tako začenja svojo prvo pismo za Glasovo rubriko Gorenjski kraji in ljudje Ivana Drobun, Cerkle št. 100. Najprej je opisala, kako so delali velasovske preste, v drugem pismu pa razna druga dela na kmetih, predvsem pa odhod in delo žanjic cerkljanske fare na Koroškem. Obe pismi nam je poslala že lani, vendar sta zaradi obilice gradiva prišli na vrsto šele zdaj. — Na koncu prvega pisma je zapisala: »Nisem pa nič učena, ne vem, ali je prav napisano, pisava tudi ni lepa, ker mi oči nagajajo. Pa vseeno prosim, da bi to objavili.« Bomo, kot vidite. Večkrat smo že zapisali, pa ne bo odveč, če še enkrat: takšna ali drugačna pisava, slovnica, vejice ipd., to ni pomembno za prispevek za rubriko Gorenjski kraji in ljudje! Kar je potrebno, že mi popravimo. Želimo, da bi nam pisalo čimveč preprostih, nešolanih kmečkih in delavskih ljudi o nekdanjem življenju, delu, običajih, medsebojnih odnosih itd., zato od njih ne pričakujemo ne vem kakc lep jezik, lepo pisavo ipd. (le razumljivo, čitljivo mora biti, da se lahko prebere!), ampak predvsem čim bolj natančne opise. Tako napišite, kot se spominjate, kot ste delali in doživljali, vse čim bolj natančno, preprosto, po domače, tako, kot govorite doma, pri tem pa naj vas jezik ne skrbi, prav tako ne vejice, razne tujke (germanizmi) ipd. — Zdaj pa preidimo k spominom kmečke delavke Ivane Drobun iz Cerkelj!

Včasih je bilo v časopisih že kaj napisanega o velesovskih prestah, zadnjč pa nekaj o vodiških (Glas, 19. februarja 1969: Kuhane in pečene vodiške preste; op. ur.). Vendar tisti, ki tegata ni videl ali delal, ne ve, kako to gre.

Bilo je že zdavnaj, zdavnaj; takrat sem bila stara 20 let, zdaj sem pa 80. Prest pa ni-

so pekli v Velesovem, ampak na Trati, in sicer pri Pristavi, pri Grmu in pri Viršeku. Pristav je prišel enkrat v Cerkle iskat dekleta, ki bi šle preste peč. Obljubila je Uštinova, jaz in pa Mihevcova iz Poženja. Rekel nam je, da naj pridemo na pepelinico popoldan gor in določil uro, kdaj. Prišle smo me tri pa z

Velesovega Vovzetovi trije (Franci, Rudi in Barba) in z Adergasa Marička.

Gospodar nam je povedal, koliko kil je treba moke, koliko litrov vode za vsako peko, vendar enako, ne manj in ne več. Kvas je bil že pripravljen. Ena je šla hitro mesit, ena kurit grmado, druge nosit vodo v kotel in zakurit. Ko je bilo testo zmešano, je še ena pristopila k mentrigi z druge strani, da sva ugnatali. Ko je bilo testo dosti voljno, smo začeli delati preste.

Mihovečeva je testo tehtala, da so bile vse preste enako velike in ga nam dajala na mizo. Okrog mize nas je bilo šest. Testo je šlo od ene do druge in vsaka ga je povajala, da je bilo daljše kot prej, ko ga je dobila. Ko je to testo prišlo do Barbe, je moral biti tako dolgo, da je naredila presto. Marička je nato te preste devala na dilo.

Ko so bile vse preste za eno peko narejene, je šla ena pometat peč. Za to smo imeli tri omela. Prvo je bilo iz smrekovih vej in zadnje iz žakljevine, da je bila peč res lepo pomita. Potem, ko je bila peč pripravljena in ko je voda v kotlu zavrela, je eden prest nosil vén. Barba jih je najprej kuhalna v kotlu. Za jemanje kuhanih prest iz kotla je imela nekakšno leseno

lopatico. Ta je imela več luknenj, da je voda z nje hitro odtekala. Kuhane preste je devala na lopar, Marička pa jih je potem dajala v peč. Ko je bila peč polna (lopar je bil tako dolg, da je z njim lahko dosegl vse dele peči), je prve do sredne že ven pobrala in na njihovo mesto dala druge. Medtem so bile že druge pečene in jih je bilo treba pobrati ven. To je šlo tako izmenoma, dokler niso bile vse pečene.

Ta čas, ko sta onidve to delali, je ena spet mesila za novo peko, druga pa je oprala omela in pripravila drva za drugo peko. Mihovečeva je tudi že pripravila kvas za drugo peko.

Tudi raznašalci so s košči čakali. Gospodar ali gospodinja sta preste preštel in jih nakladala v koše. Kdor je prišel zadnji in če je prest že zmanjkal, je moral čakati na novo peko. Nekdo jih je vzel za 4 goldinarje, drugi za pet. Vsak raznašalec je imel za prodajo svoj okoliš; niso hodili eden pred drugim. Nekateri so prišli že zvečer, da so zjutraj navsezgodaj s košem odrinili, ker so jih nosili zelo daleč, severa peč. Tudi v Sentvid in Ljubljano so jih nosili.

Tako smo delali noč in dan. Spanja nismo imeli skoraj nič. Včasih je gospodar pri-

stopil k mizi, da je za nekaj časa eno razbremenil in da se je ta malo naslonila in zakinkala. Včasih je prišel pomagat tudi sosed, da se je spet druga lahko malo odpocila. Prišel je zvečer in ker je bil mežnar, je koga naprosil, da je šel zjutraj namesto njega dan zvonit. V tistih časih so namreč vsak dan ob štirih zjutraj dan zvonili. Enkrat je tudi mene naprosil, če grem zjutraj dan zvoniti. Res sem šla. Ko sem prišla nazaj, so mi rekli, da sem prekmalu prišla. Vprašala sem, zakaj, pa so mi povedali, da je ena rekla, da se bo zavila v belo rjuho in me bo šla strašiti.

(Nadaljevanje)

Ivana Drobun
Cerkle

**Gorenjski
kraji
in ljudje**

TISKARSTVO SA GORENJSKEM

(17. nadaljevanje)

V prejšnjem zapisu pod tem zaglavjem smo v zadnjih vrsticah omenili, da kako strahotnih dimenzij je ob izbruhi prve svetovne vojne šla medsebojna — strankarska in svetovnonazorska — mržnja med slovenskimi rojaki. Za tisti čas je res veljal rek, da je pri nas človek človeku — volk!

Obljubili smo, da bomo enega takih primerov slepega sovraštva objavili — četudi z odporom. A to storimo le zato, da bi bilo vse to današnjemu mlademu rodu v svetu, opomin, memento...

Ivan Primož Lampret, ustanovitelj tiskarne »Gorenje«; sam ga je pisal, sam urejal, stavljal, metiral, popravljal, tiskal in odpravljal... Edinstven primer v slovenskem časnikarstvu!

ZALOSTNO POGLAVJE

Vdne, ko je Avstrija napovedala mali Srbiji vojno, je bil v kranjskem tiskarju Savi objavljen (25. julija 1914) faksimile okrožnice vodstva Slovenske ljudske stranke, ki naravnost poziva svoje zaupnike k denunciranju rojakov, ki so drugačnega političnega prečiščanja.

To je eden najbolj žalostnih dokumentov naše polpretekle zgodovine. Uredništvo Save se je okrožnica tako gibalila, da je ni hotelo niti komentirati. Pripisalo je le nekaj vrstic:

»Brezmejna lumparija! Kako daleč sega lopovčina takozvane Slovenske ljudske stranke posnamejo naj pošteni Slovenci iz spodaj dobesedno ponatisnjene okrožnice, ki jo posilja stranka svojim pristašem strogo zupno. Priobčujemo brez vsakega nadaljnega komentarja faksimile tega dokumenta podivjanosti in falotstva ljudi, ki se žal tudi imenujejo Slovenci.«

V okrožnici sami pa piše med drugim:

»Obračamo se do vseh naših zaupnikov z nujno prošnjo, da posvečajo tej zadevi največjo pozornost in vsem, kar izvedo, nemudoma poročajo tajništvu SLS v Ljubljani.«

»Zlasti pa se prosi poročila v naslednjih točkah:«

1. Ali se opaža v vašem kraju kak pojav v smislu velesrbstva odnosno protivstrijstva? Od katere strani?

2. Ali se razširja v vašem kraju slabo časopisje? Kdo ga razširja?

3. Kdo je v vašem kraju naročnik kakega slabega lista kakor so: Slovenski narod, Dan, Slovenski dom, Naš glas, Učiteljski tovarš Sava in Zarja.

4. V katerih gostilnah ali drugih javnih prostorih je kak tak list razpoložen in kateri?«

»Prosimo za najnujnejši odgovor na ta volevalna vprašanja, da bo vedelo strankino vodstvo ob pravem času ukreniti vsa potrebna odporna sredstva. Domovina je v nevarnosti, tedaj vsi može na krov! Vse za vero, dom, cesarjal!«

Tudi nam ni do tega, da bi to umazanost kakorkoli komentirali. Saj je to res že preteklost, ko so podivjane strankarske strasti gospodarile na Slovenskem. Tudi ponovitev teh metod — denunciranje rojakov — v času narodnoosvobodilnega boja, je resda že prav taka, a še vedno boleča preteklost. — A je le prav, če smo na to mentilito (ali res le nekdanjo?) nekaterih rojakov znova opozorili. V mislih nas nehote zaboje turboni Prešernovi verzi: »Slovenec že mori Slovence, brata — kako strašna slepota je človek!«

Saj vse to ni niti kakko daček, rane še vedno skele, spomin še ni obledel...

STARÍ STROJI

Tiskarna »Sava« je poslovala s staro koncesijo Ignacija Reša vse do 1. 1920, ko si je — nekoliko tudi s političnim vplivom — vendorle pridobil lastno tiskarsko obratno dovoljenje. — Seveda si je tiskarna »Sava« v prevratnih letih, ko je povpraševanje po tiskih izredno naraslo, dokupila nekaj strojev, sicer starih a še vedno uporabnih, iz ljubljanskih tiskarn, ki so se same hitele modernizirati.

(Nadaljevanje sledi)
Črtomir Zorec

Dr. J. Prešern: Kronika PD Radovljica 1895-1970

Ponatis z dovoljenjem uredniškega odbora Planinskega vestnika. Prispevek je bil objavljen leta 1955 v PV.

— 7 —

Trudni smo in bi radi izročili grunt naslednikom. Seveda grunt brez dolga, kajti minulo bo samo par let, da bodo celotni stroški 215.000 din poplačani in ko bo krita menica z zaznamkom pour acquit zopet v naših rokah. Zdi se li pa, da vidi naša mladina v planinstvu nekaj preveč športa in da ji delo za skupnost ne diši preveč. Pravemu planincu hoja kot tak in plezanje ni samo sebi namen. Nikakor ne nasprotujem modernemu planinstvu, ker končno tudi oni, ki v dolini s Cankarjem lamentira: Oj domovina, ti si kot vlačuga, poje na vrhu, kamor je prišel ali po poti ali po klini, z Mickiewiczem: Oj domovina, ti si kakor zdravje!

Ob otvoriti koče je znašal dolg še okrog 100.000 din. Veliko svetovna kriza, ki se je začela drugod že 1931, je nas dosegla nekoliko kasneje. Izvala je tudi pri nas vrsto gospodarskih zakonodajnih ukrepov (zakon o zaščiti kmetov, o posredovalnem postopanju, delno sistiranje izplačila stareh hraničnih vlog, omejitve novih posojil itd.). Na to je odbor odgovarjal na različne načine. Hranična vloga pri Posojilnici v Radovljici je zamrznila. Talil jo je Sušteršič tako, da je dvigal zneske za društvo iz svojega tekočega računa, obroke iz društvene hran, vloge društva pa je nalagal potem nazaj na svoj tekoči račun. Mestna hraničnica v Radovljici je dala posojilo 50.000 din tako, da je tedenji načelnik okr. cestnega odbora dr. Dobravec naložil pri njej nad 50.000 din s pogojem, da se da društvo posojilo, ker so smeli zavoditi dajati posojila samo iz novih vlog. Tudi posojilnica je dala posojilo na podoben način. Dolgori so znašali po stanju občnega zborna 1934. leta 79.396 din 68 p, po stanju obč. zborna 12. 1. 1935 še 67.643 din 40 p, 1936 še 42.880 din, 1937 — 20.284 din, celotni dolg pa je bil po poročilu na občnem zboru 6. III. 1936 popolnoma plačan. Plačilo dolgov je bilo izvršeno večinoma iz lastnih sredstev, zlasti iz dohodkov doma, ki so znašali n. pr. 1935 čistih 13.500 din, 1940 — 10.703 din, ali povprečno na leto okrog 10.000 din. Porabilo se je za odplačilo odpravnina Sokola po 15.000 din, podpora trgovinskega ministra 5.000 din, banske uprave dvakrat po 2.000 din in darilo Radovljiske hraničnice 2.000 din.«

Med gradbeno delovanje društva v tej dobi spada tudi vzdrževanje jame pod Babjim zobom. Temu delu se je z vso vmeno posvetil Slavko Repe. Jama je bila poprej last AV. Društvo je kmalu po vojni, žal da ne takoj, posvetilo jami mnogo pažnje in je dovoljevalo vse kredite, ki jih je zahteval poverjenik. Njegovo poročilo za 1929 pravi, da se je popravila pot do jame, zazidale so se luknje in vhod in načrtili korito za vodo, izdali lepaki za obisk. Ta je znašal okrog 200 oseb, a je začel kmalu padati.

Društvo je vzdrževalo v redu markacije in zlasti 1939 obnovilo in napravilo na Jelovici tako številne, da je bilo nemogoče zaiti. Kulturno delovanje kaže prirejanje predavanj: 28. III. 1939 Mohorčičeve o Matterhornu, Mihe Potočnika 1935, dr. Prešerna v Radovljici 25. I. 1941 in na Bledu 26. I. 1941. Na občnem zboru 12. I. 1935 so bili ustanovljeni markacijski, alpinistični in literarno propagandni odsek. Delovala sta pa samo markacijski in alpinistični odsek, ki je priredil med drugim zimski izlet na smučeh na Pokljuko, Draški vrh in Lipane.

Društvene finance so bile navzlid dolgu ob koncu gradnje in njega odplačilu 1937

dokaj ugodne in so dajale upanje, da bodo novi podvigi kmalu zopet mogoči. To kaže naslednji pregled:

Leto	Dohodki din	Izdatki din
1934	23.990,50	23.058,25
1935	36.727,—	36.566,75
1936	29.813,50	38.384,—
1937	29.145,50	28.889,25
1938	22.712,25	21.685,25
1939	39.586,28	37.727,28
1940	39.851,60	38.484,85

Cisto imetje konec 1940 je znašalo 183.323 din.

Obisk koč je razviden z naslednjega:

Vilfanova koča (do otvoritve Roblekovega doma):
1919 — 303, 1920 — 389, 1921 — 313, 1922 — 275, 1923 — 434, 1924 — 507, 1925 — 556, 1926 — 600, 1927 — 634, 1928 — 494, 1929 — 502, 1930 — 827, 1931 — 614, 1932 — 538, 1933 — 351.

Roblekov dom (brez gostov ob otvoritvi):
1933 — 648, 1934 — 1289, 1935 — 1181, 1936 — 1133, 1937 — 898, 1938 — 1006, 1939 — 1012, 1940 — 1230

Gibanje članstva:
1923 — 204, 1924 — 220, 1925 — 137, 1926 — 205, 1927 — 275, 1928 — 355, 1929 — 355, 1932 — 186, 1933 — 135, 1934 — 181, 1935 — 177, 1936 — 198, 1937 — 218, 1938 — 236, 1939 — 302, 1940 — 358.

Porast števila v letih 1927 do 1929 je prisati velikim železniškim ugodnostim (min. Krajač), padec na prejšnje število in še niže pa ustanovitvi podružnice v Gorjah. V Bohinju samem pa nikdar ni bilo mogoče pridobiti večjega števila in zato ustanovitev ondotne podružnice ni imela vpliva.

Z dograditvijo doma je odbor izvršil svojo nalogu. Odstopil je z željo, da stopijo na njegovo mesto mlajše moči. Seveda se mu to ni posrečilo, ker teh ni bilo in zato občni zbor 12. I. 1935 demisije ni sprejel. Ko so bili dolgori konec leta 1937 plačani, je nastalo vprašanje, kam z dohodki Blejsko poverjeništvo je predložilo spomenico z dne 5. X. 1939, kjer pravi, da predlagajo novo postojanko na Pokljuki, ki bi stala kakih 150.000 din in bi se izplačala v 10 letih. Glede točke pa da so na Bledu samem mnenja še vedno zelo deljena. Ogledale so se in jih je bilo najdenih več primernih. Končno je ponudil Simon Stare s Koprivnika v nakup parc. štev. 1935 na Gorenjku za 59.000 din. To ponudbo je odbor sprejel in odkupil od istega lastnika še parc. št. 1956/2. Nakup je občni zbor 15. I. 1941 odobril, uredila se je v tem smislu glede prve zemlj. knjiga, glede druge pa se je sklenila začasna kupna pogodba, ki bi naj bila predložena prihodnjemu občnemu zboru, ki se pa ni več vršil.

Na Pokljuko je podružnica mislila iti zato, ker je bil njen okoliš zelo omejen. Od pravih gora ji je pripadala samo Begunjščica, vse ostalo je bila turistično nezanimiva Jelovica, v Julijcih je vladalo Osrednje društvo, na Stolu Kranj, v Bohinju nova podružnica in Skala z Voglom.

³ Po ohranjenem ceniku za 1953 so bile cene v domu 1933 naslednje: Zakuhana juha — 2 din, zrezek — 7 din, dunajski zrezek — 10 din, golaž — 6 din, meni z govedino — 12 din, s pečenko — 15 din, sliroyka — 2 din, konjak — 3 din, omleta — 10 din, 2 palacinky ali praženec — 6 din, jajce — 2 din, pivo — 8 din, vino — 16 din, buteljke — 40 din, šampanjec Bouvier — 100 din, fotograf. razglednica — 2 din.

SLOVENIJALES
NA
GORENJSKEM SEJMU
od 7. 8. do 18. 8. '70

PRODAJA NA KREDIT
5% POPUST
8% POPUST pri nakupu
pohištva BREST Cerknica

Nagradno žrebanje za vsakega kupca

SLOVENIJALES
 POHISHTVO

TERMIKA

Industrijsko in montažno podjetje za izolacije
 Ljubljana, Kamniška ulica 25

razglaša prosta delovna mesta

kemijskega tehnika
 za obrat Bodovlje

5 KV strojnih ključavničarjev

1 KV elektrikarja

20 NK delavcev

za proizvodnjo v treh izmenah v obratu Trata
 in Bodovlje pri Škofji Loki.

Poskusno delo traja 3 mesece. Osebni dohodek po pravilniku o delitvi osebnega dohodka. Nastop mogoč takoj ali po dogovoru. Pismene ponudbe pošljite na naslov Termika, obrat Trata pri Škofji Loki v 15 dneh od dneva objave.

SENTE,
 SKLADIŠČE
 KRANJ,
 Tavčarjeva 31,
 tel. 22-053

Odkupuje vse žitarice —
 zamenjava žitarice za vse vrste mokre. Prodaja najkvalitetnejšo moko, krmilno moko, koruzo, pšenico, oves, ječmen, pšenični in koruzni zdrob.
 Cene so konkurenčne — skladisče je odprto od 5. do 19. ure in ob sobotah

ALI STE ŽE KUPILI NOVO
 BARVNO REVIVO

Najpopulnejši ansambel narodno-zabavne glasbe Slovenije — popularni Slovenski narodni glasbi — zabavna glasba — naši zbori — velika nagradna križanka — zgodbe, ki jih plete življenje — nenavadni dogodki — hujnor — in druge zanimivosti.

obiščite nas na Gorenjskem sejmu:
 POHISHTVO • TEHNIČNO BLAGO
 • KONFEKCIJA • TEKSTIL •
 ZAVESE • PREPROGE • ITD. •
 UGODNI KREDITI • PRESENE-
 ČENJA ZA KUPCE • DOSTAVA
 BLAGA • NASVETI •
 Pri Mercatorju dobite vse!

Gregorčičeva ulica v Kranju bo od odcepa cesta Staneta Žagarja do Vino Kranj, zaprta za ves motorni promet v času XX. mednarodnega Gorenjskega sejma od 7. do 18. avgusta 1970

Enkratna priložnost v paviljonu Murke na Gorenjskem sejmu v Kranju

dnevna soba, spalnica ali kuhinja lahko tudi zastonj

Kupci, ki bodo v času Gorenjskega sejma kupovali v paviljonu Murke izdelke Bresta, Mebla in Marlesa, bodo po končanem sejmu prišli v poslovni prostor pri nagradnem žrebanju. Kupec, ki bo izžreban, bo dobil kupljeno pohištvo brezplačno!

Obiščite največji paviljon na Gorenjskem sejmu!

MURKA LESCE

SPECIALIZIRANA DELIKATESNA TRGOVINA V KRANJU — V Prešernovi ulici v Kranju je veletrgovina Živila Kranj v soboto, 1. avgusta odprla preurejeno specializirano delikatesno trgovino. To je prva tovarstva trgovina v Kranju in na Gorenjskem. V njej lahko dobite različne specialitete, kot kaviar, polže itd. — (A. Z.) — Foto: F. Perdan

FIAT ZASTOPSTVO
TRIESTE
TRST
zanetti & porfiri

PRODAJNI ODDELEK: nova in rabljena vozila, namenjena za izvoz v Jugoslavijo
Capo di Piazza št. 2, telefon 36-262

SERVISNA SLUŽBA: za generalna popravila motorjev fiat 600 D, 1100 in 1300

Via F. Severo št. 30, telefon 76-4287 in 76-4886

SLUŽBA ZA ZAMENJAVA IN NABAVO originalnih fiatovih nadomestnih delov (prevlek, preprog, prtljažnikov itd.)

Via Severo št. 30, telefon 76-4287 in 76-4286

ODDELEK ZA PRODAJO novih in rabljenih fiatovih vozil

Via Locchi št. 26/3, telefon 93-787

Združitev bo prinesla večjo množičnost in dvignila kvaliteto

Selška dolina je dobila novo, enotno športno društvo Alpes Železniki

O združitvi treh samostojnih športnih organizacij Selške doline — telovadnega društva Partizan Železniki, telovadnega društva Partizan Selca in smučarskega kluba Alpes Železniki — smo prvič zvedeli iz vabila, ki nas je pozivalo na ustanovni občni zbor nove, enotne telesnovzgojne organizacije. Vodstva omenjenih klubov so namreč spoznala, da razdrobljenost ter njen sopotnik, kronično pomanjkanje sredstev in vaditeljskega kadra, nista v skladu z naglim industrijskim razvojem krajev vzdolž selške Sore. Ljudje potrebujejo zdravo rekreacijo, ki bo dvigala delevne storilnost, zato je poglaviti namen minuli pondeljek nastalega športnega društva Alpes Železniki gojenje množičnosti in načrtno pospeševanje kvalitete. Odgovorni so poudarili, da se je ideja o integraciji rodila spontano in na več koncih hkrati ter da pomeni resničen odsev želja okoliških prebivalcev.

Novo društvo vodi 25-članski upravni odbor s predsednikom Tonetom Kemperlom na čelu. Ob navzočnosti številnih domaćinov, ki so kljub dopustom in lepemu vremenu

nu skoraj povsem napolnilo dvorano združnega doma Češnjica, ter ob prisotnosti predstavnikov družbeno-političnih organizacij in občinske zveze za telesno kulturo Skofja Loka, je skupina sklenila nemudoma začeti z delom. Računajo, da bodo že letos uspeli zbrati 150 tisoč novih din, s čimer bi pokrili stroške rokometne, sankarske, alpske, smučarsko-tekaške in nogometne sekcije. Najprej nameravajo občutno povečati trenerski kader, brez katerega si ni moč zamisliti niti množičnosti niti kvalitete, in izboljšati organizacijo vodenja ter poslovanja. Zlasti bi radi postavili na trdnejše noge vrsto športnih panog, ki imajo takoj bogato tradicijo (rokomet, sankanje, nogomet) ter intenzivirali treninge mladih alpskih smučarjev in tekačev, ki so pretcklo sezono, še kot začetniki, pritegnili pozornost številnih strokovnjakov.

Ne smemo pozabiti tudi celičnega niza tekmovanj, zlasti tistih v okviru praznovanja Po potek partizanske Jelovice, katerih realizacija terja veliko denarja, ki pa so za popularizacijo športa in telesne kulture neprecenljivega pomena. Posamezna ustanova je namreč doslej le s težavo zmogla nositi breme stroškov, medtem ko bo enotnému društvu to mnogo jaže.

Telesnovzgojnim delavcem Selške doline ob koncu želite mo kar največ uspehov, tekmovalcem v zeleno-belih dressih (klubska barva!) pa obilo športne sreče.

I. Guzelj

CENJENI POTROŠNIKI

OBİŞČITE NAŠ RAZSTAVNI IN PRODAJNI PAVILJON NA GORENJSKEM SEJMU V KRANJU

**MURKA
LESCE**

ZAGOTOVITE SI ČAS ZA OBISK NAŠEGA PAVILJONA

EN KREDIT EN PREVOZ EN NAKUP

NOVI MODEL NAGRAGE-NEGA POHISTVA

Varčujmo za naše otroke

PRODAM

Prodam dve veliki okrasni PALMI. Šenčur 24 3430

RAZPRODAJA mlade živine zaradi onemoglosti. Marin Pavla, Suhadole 56, Komen-dia. Ogled 8. 8. 1970 3350

Prodam dobro ohranjen ŠTEDILNIK gorenje na drva. Hotemaže 44, Preddvor 3431

Prodam KONJA za vsa dela. Suha 4, Kranj 3432

Prodam PUNTE in BAN-KINE. Kalan Franc, Breg ob Savi 11, Kranj 3433

Prodam otroški športni VOZICEK. Černič, Kranj, Gospovshtvska 17 3434

Prodam rezan LES za grnč. Naslov v oglašnem oddelku 3435

Prodam športni OTROSKI VOZICEK. Jelenčeva 2, Kranj 3436

KUPIM

Kupim rabljeno SLAMO-REZNICO s puhalnikom. Olševec 48, Preddvor 3437

Kupim rabljeno TEHTNICO od 150 do 200 kg nosilnosti. Kranj, Gradnikova 3, stanovanje 19 3438

MOTORNA VOZILA

Prodam FIAT 600. Britof 34, Kranj 3326

Prodam PRIMO 175, registrirano za leto 1970, tudi na ček. Naslov v oglašnem oddelku 3439

Kupim FIAT 750, letnik 1965–66. Smole, Glinje 5, Cerkle 3440

Prodam AVTO VW, starejši letnik. Mavčice 80 3441

STANOVANJE

Zamenjam dvosobno STANOVANJE za trosobno s centralno kurjavo. Naslov v oglašnem oddelku 3442

Oddam opremljeno SOBO s posebnim vhodom, sanitarijami in centralnim ogrevanjem. Turel, Skafica 4, Kranj 3443

ZAMENJAM lepo komfortno dvosobno STANOVANJE v Kranjski gori za enako v Kranju ali v bližnji okolici. Naslov v oglašnem oddelku 3444

Iščem večjo prazno SOBO v Kranju ali bližnji okolici. Plačam za eno leto naprej. Lahko tudi v devizah. Moličnik, Šorlijeva 29, Kranj 3445

ZAPOSЛИVE

Tako zaposlimo RAZNASALCA-KO za teren Orehek. Delo je v opoldanskih urah. Informacije v Ljubljanskem dnevniku, Kranj, Titov trg 18.

Za nekaj ur dnevno nujno rabim ZENSKO vajeno šivanja za izdelovanje otroških garnitur. Ponudbe poslati pod »pletilstvo« 3448

PRODAM

ENTLANJE in šivanje otroških garnitur dam v de-lo na dom. Ponudbe poslati pod »Kranj — okolica«

3449

POSEŠTI

Prodam 10.000 m² velik TRAVNIK v Olševku. Poizve se na Visokem št. 56, p. Šenčur 3446

Dam v najem 130 m² SKLA-DISCA. Cegnar Janez, Žabnica 24 3447

IZGUBLJENO

Našla sem žensko žepno URO od Brezij do Crnivca. Sr. Bela 36, Preddvor 3450

OSTALO

OBISCITE RAZSTAVO REJ-CEV MALIH ZIVALI v času Gorenjskega sejma nasproti Tekstilne šole. Vljudno vabi-jeni! 3451

OBRTNIKI! Vodim poslo-vne knjige točno in ažurno. Moša Pijade 46, stan. 9, Kranj, telefon 23-000 / 3311

Kranj CENTER

5. avgusta amer. barv. film STREL V TEMI ob 16., 18. in 20. uri

6. avgusta premiera amer. filma VABA ZA UBIJALCA ob 16., 18. in 20. uri

7. avgusta amer. film VA-BA ZA UBIJALCA ob 16., 18. in 20. uri

Kranj STORZIC

5. avgusta premiera italij. barv. filma KRALJ EDIP ob 16., 18. in 20. uri

6. avgusta amer. barv. film STREL V TEMI ob 16., 18. in 20. uri

7. avgusta amer. barv. CS film SAMOKRESI ODLOCA-JO ob 16., 18. in 20. uri

Tržič

5. avgusta premiera zač. nem. barv. filma GRBAVEC IZ SOHA ob 18. in 20. uri

6. avgusta zah. nem. barv. film GRBAVEC IZ SOHA ob 18. in 20. uri

7. avgusta amer. barv. film PIŽAMA ZA DVA ob 18. in 20. uri

Kamnik DOM

5. avgusta amer. barv. film GUSAR ob 18. in 20. uri

6. avgusta amer. barv. film GUSAR ob 18. in 20. uri

7. avgusta franc. barv. film ANGELIKA IN SULTAN ob 18. in 20. uri

Jesenice RADIO

5. avgusta amer. barv. CS film SWINGERJI

6. avgusta amer. barv. CS film PRIŠLI SO V CORDURO

7. avgusta franc. barv. CS film JETNICA

Jesenice PLAVZ

5. avgusta amer. barv. CS film PRIŠLI SO V CORDURO

6. — 7. avgusta amer. barv. film UGANI KDO PRIDE NA VECERJO

Dovje — Mojstrana

6. avgusta franc.-span.-nem. barv. film LAS VEGAS

Kranjska gora

6. avgusta amer. barv. CS film SWINGERJI

Javornik DELAVSKI DOM

5. avgusta amer. barv. film UGANI KDO PRIDE NA VECERJO

Radevljica

5. avgusta franc.-italij. barv. film KOT SOVA PODNEVI ob 18. uri, franc.-italij. barv. film CRNI SULICARJI ob 20. uri

6. avgusta grški barv. film GRŠKI BISERI ob 20. uri

7. avgusta franc.-italij. barv. film CRNI SULICARJI ob 20. uri

Škofja Loka SORA

5. avgusta amer. barv. film MAROKO SEDEM ob 18. in 20. uri

6. avgusta amer. barv. film DOLINA LUTK ob 20. uri

7. avgusta amer. barv. film DOLINA LUTK ob 18. in 20. uri

Bled

5. avgusta amer. barv. film PRISILJEN, DA UBIJE ob 18. in 20.30.

Loške tovarne**hladilnikov**

Skofja Loka

vabijo k sodelovanju

diplomiranega ekonomista ali komercialista

z aktivnim znanjem angleščine in vsaj dveletno uspešno prakso — za delovno mesto samostojni zunanjetrgovinski referent (delovno mesto je v Ljubljani)

diplomiranega ekonomista

začeljeno z ustrezno uspešno prakso — za delovno mesto referent za raziskavo tržišča;

več diplomiranih strojnih inženirjev

za delo v konstrukciji, projektivi in komer-ciali;

več kvalificiranih kleparjev, ključavniciarjev in orodjarjev; več nekvalificiranih moških

za priučitev na različna delovna mesta

Studentje strojništva!

Sestimi studentom na strojni fakulteti nudimo štipendije!

Ste uspešno končali osmletko?

Ce imate željo, se v LTH-ju lahko izučite za monterja hladilnih naprav, orodjarja, kleparja, strugarja, strojnega ključavniciarja, ličarja, rezkalca, brusilca, električarja ali mizarja!

Ce želite postati član našega kolektiva vas vabimo na razgovor. Oglasite se v kadrovsko socialni službi našega podjetja.

Izdaja in tiska čP »Go-renjski tiski Kranj, Ulica Moše Pijade — Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Trg revolucije 1 stavba občinske skupšči-ne. — Tek. račun pri SDK v Kranju 515-1-135 — Te-lefoni: redakcija 21-835 21-860, uprava lista, ma-soglasna in naročniška služba 22-152. — Naročni-ja: letna 32 polletna 16 din, cena za eno številko 50 para. Mali oglasi: beseda 1 din, naročniki imajo 10 % popusta. Neplačanih oglasov ne objavljamo

**pri
Gorenjski
kreditni
banki**

Nesreča v zadnjih dneh

60 METROV S CESTE

V petek, 31. julija, ob pol enih zjutraj se je na Partizanski cesti na Bledu pripetila prometna nezgoda vozniku osebnega avtomobila belgijske registracije Petru Žabu. Voznik je vozil pod vplivom alkohola in z neprimerno hitrostjo. Pri vožnji preko mostu čez Rečico je zadel v ograjo. Pri tem je počila tudi zadnja desna guma na vozilu, nakar je avtomobil vrglo kakih 60 metrov daleč od ceste. Avtomobil je trčil še v betonski vodnjak ter v leseno ograjo. Voznik ni bil poškodovan, škode pa je za 21.500 din.

PRIKOLICA POSKODOVALA MOPEDISTA

Na Cesti Borisa Kidriča na Jesenicah je v petek dopoldne voznik osebnega avtomobila s prikoliko angleške registracije Greaves Gamble pri prehitevanju z zadnjim delom prikolice stisnil k železnemu braniku ob cesti voznika mopa Jozeta Janšo z Jesenice. V nesreči si je mopedist zlomil nogo.

OTROK SKOČIL PRED MOTOR

Na cesti med Praprotnim in Škofjo Loko je v petek dopoldne voznik motornega kolesa Avgust Peternej iz Škofje Loke zadel triletno Bredo Dolenc iz Praprotna. Deklica je nenadoma skočila pred vozilo. V nesreči poškodovano deklico so odpeljali v Ljubljansko bolnišnico.

ZARADI UTRUJENOSTI . . .

Ob pol štirih zjutraj se je v soboto, 1. avgusta, v Lescah na cesti prvega reda pripetila hujša prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila nemške registracije Martin Erič je v Lescah na ravnem delu ceste zaradi utrujenosti zapeljal v levo in pri tem trčil v nasproti vozeči osebni avtomobil, ki ga je vozil nemški državljan Evald Grossert. Po trčenju je Eričovo vozilo odbilo, tako da je še enkrat — tokrat čelno — trčilo v nasproti vozeči avtomobil nemške registracije, voznik Ivan Sunjo. V nesreči si je Ivan Sunjo zlomil rebra na lev strani, njegova žena Andža pa si je pretresla možgane. Laže pa so bili poškodovani voznik Martin Erič ter njegova žena ter še dva sopotnika. Škode na avtomobilih je za 67.000 dinarjev.

VOZNJA PO LEVI

Na cesti tretjega reda v Preddvoru se je v soboto, 1. avgusta, nekaj pred šesto uro zjutraj pripetila prometna nezgoda zaradi vožnje po lev strani ceste. Voznik osebnega avtomobila Stanislav Delavec iz Mač pri Preddvoru je v ostem in nepreglednem ovinku peljal po lev strani ceste in trčil v nasproti vozeči osebni avtomobil, ki ga je vozil Jože Zadnikar iz Preddvora. V nesreči je bil Zadnikar laže poškodovan. Škode na avtomobilih je za 9000 din.

VOZNIK ZASPAL ZA VOLANOM

Na Ljubljanski cesti v Kranju v blagem ovinku pri tovarni Iskra je v soboto zjutraj zaspal za volanom voznik osebnega avtomobila nemške registracije Ivan Balog. Pri tem je zapeljal v desno s ceste in se ustavil 14 metrov pod nasipom. V nesreči je bila laže poškodovana voznikova žena.

NEPRIMERNA HITROST V OVINKU

V soboto popoldne je na cesti med Bledom in Lescami v Betinskem klancu v ostem ovinku zapeljal v desno s ceste voznica osebnega avtomobila Marjeta Vrečko iz Dvorske vasi pri Begunjah. Nesreča se je pripetila zaradi neprimerne hitrosti. Voznica je bila laže poškodovana.

AVTOBUS ZADEL PEŠCA

Na Prešernovi cesti na Bledu je v nedeljo, 2. avgusta, dopoldne voznik avtobusa Vladimir Hajdarovič iz Bjelovara pri prehitevanju pritisnil v zid ob cesti nizozemskega državljanina Pietera Hoonhouta, starega 62 let. Pešec je bil v nesreči tako hudo poškodovan, da je kmalu po prevozu v jeseniško bolnišnico umrl.

NESRECA ZARADI NEIZKUŠENOSTI VOZNICE

Na cesti med Koprivnikom in Jerekom pri Bohinjski Bistrici se je v nedeljo popoldne pripetila hujša prometna nezgoda. Voznica osebnega avtomobila Franciška Kozelj je vozila proti Jerek. V ostem nepreglednem ovinku je iz nasprotni smeri pripeljal voznik osebnega avtomobila Dušan Urščaj iz Ljubljane pravilno po desni strani. Voznica pa se je v ovinku zmedla, močno pritisnila na zavore in zavila v desno. Zaradi tega je vozilo zaneslo s ceste, kjer se je prevrnil in obstal na strehi. V nesreči si je sopotnica Franciška Roman iz Višelince pri Bledu zlomila roko. Škode na avtomobilu je za 4500 din.

AVTOMOBIL OBSTAL V POTOKU

V nedeljo, 2. avgusta, nekaj pred deseto uro zvečer je zletel s ceste med Preddvorom in Zg. Belo avtomobil, ki ga je vozil Milan Vukovič iz Kranja. Nesreča se je pripetila zaradi neprimerne hitrosti ostem sicer preglednem ovinku. Avtomobil je obstal v poldrugi meter globokem potoku. V nesreči je bil sopotnik Boris Krajcer iz Kranja huje poškodovan, voznik Vukovič pa laže. Škode na avtomobilu je za 3000 din.

Požar v Lenartu na Rebri

Minulo soboto popoldan, zlasti v večernih urah je bila na območju Krvavca močna nevihta; treskal je in grmele. Najhujše je bilo okrog 22 ure. V tem času je strela udarila v gospodarsko poslopje Franca Špruka v Lenartu na Rebri. Požar je zajel gospodarsko poslopje. Pod isto streho je bil hlev, šupa in pod. Gospodarsko poslopje so zgradili pred desetimi leti; bilo je sodobno.

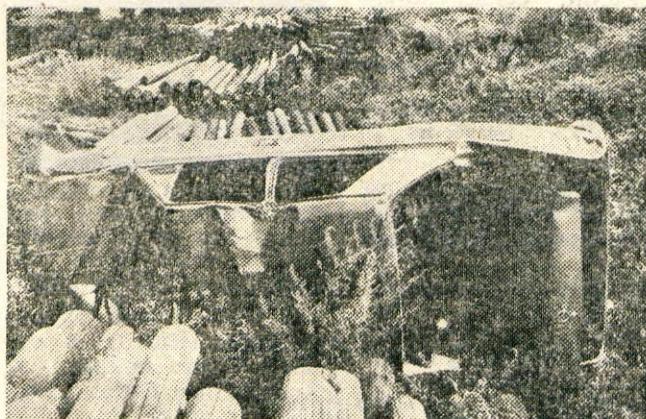
Gospodar in njegov sosed sta bila še pokonci, ko je trešilo, zato sta ogenj takoj opazila in ga skušala pogasti. Vsa prizadevanja so bila zamaš, kajti ogenj je v hip zajel vse gospodarsko poslopje, zato sta začela reševati, kar se je še rešiti dalo. Poleg živine sta rešila iz plamenov le nekaj orodja in mlatilnico. Vse nadaljnje reševanje je onemogočala velika vročina, saj je gorelo kot bakla. V bližini so še tri hiše

z gospodarsimi poslopiji. Gašili, ki so prišli iz Tunjic in Kranja so lahko le obvarovali pred ognjem hiše drugih vaščanov, Sprukovo poslopje pa je pogorelo.

Posestnik Špruk je dober in skrben gospodar. Pred desetimi leti je zgradil novo gospodarsko poslopje, prav sedaj pa je pripravljal obnovno hišo. Ogenj mu je poleg hleva in šupe, uničil tudi skoraj ves les, ki ga je pripravil za hišo.

V zadnjih dveh letih je v vasi pogorelo že drugo poslopje. Pred dvema letoma je pogorelo gospodarsko poslopje Jagodic Francu. Veter pa je podrl hlev Ivanu Grilcu. Tako so to gorsko vas, do katere ni speljana cesta in se do hiš da priti le z vozom, v kratkem času zadele tri hude nesreče. Kmetje bi morali imeti večje zavarovati za večjo vsoto, saj jim poleg strele in vetra, sneg, toča in suša ali deževje nemalokrat uničijo pridelek.

Prvi ukrepi za obnovo pogorelega poslopja so že storjeni. Če bo šlo vse po sredini, bo Špruk dobil gradbeni material, bo gradnja kmalu stekla. Kmetijska zadružna Cerkle je že omogočila nakup 2 tone cementa, obljubili pa so mu tudi drug gradbeni material. Najtežje bo dobiti strešno opoko, ki jo potrebuje kar 13000 kosov. — an

Turisti, ki se vračajo z morja ali potujejo k morju pogosto vozijo dolge ure brez počitka, neprespani, utrujeni. Naglica, ki ne dopušča počitka, pa se včasih maščuje. Utrujeni voznik je v soboto zjutraj na Ljubljanski cesti v Kranju za hip zaprl oči — posledice je moč videti na sliki. — Foto: F. Perdan

OSEBNI AVTO V TOVORNJAK

Na cesti tretjega reda v Lipnici pri Kropi se je v pondeljek, 3. avgusta pripetila hujša prometna nezgoda. Voznik osebnega avtomobila Ivan Potočnik je na ozki in ovinkasti cesti peljal z neprimerno hitrostjo. Pri srečanju v ostem in nepreglednem ovinku s tovornjakom, vozil ga je Marjan Ulčar z Bleda, voznik Potočnik ni mogel pravočasno ustaviti. Njegov avtomobil je trčil v zadnje levo kolo tovornjaka. V nesreči si je voznik Potočnik zlomil levi kolk, sopotnik Potočnik Igor pa je bil le laže poškodovan. Oba se zdravita v jeseniški bolnišnici. Škode na vozilih je za 3500 din.

NEZNANI VOZNIK POVZROČIL NESRECO

V pondeljek, nekaj po polnoči je v vasi Visoko zapeljal s ceste voznik osebnega avtomobila Peter Zupin s Praprotno police. Pri srečanju z neznanim avtomobilom, ki je vozil po lev strani ceste in z dolgimi lučmi, je voznik Zupan zapeljal skrajno desno in pri tem trčil v drevo, ki ga zaradi bleščičnih luči ni opazil. Voznik v nesreči ni bil poškodovan, škode na vozilu pa je za 5000 din.

L. M.

Razpisna komisija
OSNOVNE SOLE
PREDOSLJE

razpisuje prosta
delovna mesta

— UCITELJ ZA
LIKOVNI POUK — PU

— UCITELJ ZA GLAS-
BENI POUK — PU

Na razpolago je samska
soba in družinsko stanovanje.

Zahvala

Ob neizmerni žalosti, z vso težo bolečine v srcih, se ob izgubi našega ljubega moža, očeta, dedka in tata

Franca Pavliča — Lužanca
upokojenca

iskreno in prisrčno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, posebno Tomažičevim, prijateljem in znancem, skratka vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti, nas tolažili, z nami sočustvovali in nam ustno ali pismeno izrazili sožalje ter mu s cvetjem zasuli njegov mnogo prezgodnji grob. Iskreno se zahvaljujemo njegovim vojnim tovarišem, vsem krajevnim in občinskim organizacijam za nesebično pomoč, kakor tudi vsem govornikom za poslovilne besede. Posebna zahvala tudi dr. Miranu Žganjarju, ki mu je v njegovih težkih in dolgotrajnih bolezni lajšal bolečine. Še enkrat vsem in vsakomur za vso skrb in pomoč iskrena hvala.

Žaljuči: žena Cilka, sin Franc z ženo Stašo, hčerka Natalija z Dušanom in malo vnukinja Aninka.

Visoko, dne 3. avgusta 1970

Pogovor tedna

Veliki Vladimir na kranjskem stadionu

Pred dnevi so odpotovali iz Kranja, kjer so bili na pripravah za novo tekmovalno sezono, igrači prvoletnika Hajduka iz Splita. Ker je v Kranju mnogo ljubiteljev tega nogometnega kolektiva, na treningih nikoli ni manjkalo gledalcev. In brez dvoma so vsi med njimi kaj kmalu na igrišču našli znan obraz. Nekdanji slavni vratar, reprezentant, eden najboljših vratarjev sveta — Vladimir BEARA, se je po vrtniti iz Zahodne Nemčije preselil v Split, kjer bo s svojimi bogatimi izkušnjami nedvomno mnogo pomagal pri nadaljnji uspehih »majstora s mora«.

Prijaznji Beara se je rad odzval na kratki razgovor, ki smo ga pripravili pred pričetkom prvenstva za kranjske ljubitelje nogometa.

• Po enoletnem premoru vas ponovno vidimo pri delu z jugoslovanskim klubom. Kako to, da ste se odločili za Hajduka?

Že po odhodu iz Reke v Zahodno Nemčijo sem želel, da se čimprej vrnem domov. Letos sem sprejel vabilo splitskega Hajduka, kjer sem prevzel mesto pomočnika trenerja Luštice. Split sem izbral predvsem zato, ker so bili pogoji ugodni, hkrati pa je Hajduk zelo dobra ekipa. Sicer imam pogodbo samo za eno leto vendar upam, da bom postal dalj časa.

• Posebej vam je zaupano delo z vratarji. Kakšno je vaše mnenje o Hajdukovih vratarjih?

Trening cele ekipe zahteva zaradi velikega števila igralcev (na pripravah v Kranju jih je bilo 22) delo po skupinah. Prav zato je Luštici nujno potreben pomočnik. Glede na to, da sem bil sam vratar, se še bolj intenzivno ukvarjam s treningom »čuvanje mreže«. Hajduk ima trenutno dobre vratarje. To velja predvsem za Vukčeviča in Sirkovića.

• Kaj menite o možnostih Hajduka v letošnjem nogometnem prvenstvu?

Hajduk je dobra ekipa. V prvem moštvu je prišlo do pomladitve, vendar s samimi dobrimi nogometniki. Težko je govoriti o uvrsttvitvi v prvenstveni lestvici, vendar upam, da bo naša uvrstitev dobra.

• Kako ste zadovoljni s pripravami v Kranju?

V Kranju smo naleteli na vse razumevanje. Prav tako smo imeli zelo dobre pogoje za vadbo. Vsi igrači so pristopili k delu resno in zato se morajo pokazati dobri rezultati. Sicer pa je pred nami poletna liga, za njo pa naporno državno prvenstvo. Rezultati bodo odraz naših priprav.

• Ob zaključku še nekaj o vaši nogometni karieri. Videli smo vas, ko ste branili za »stare zvezde« našega nogometa. Prav v tem srečanju ste pokazali, da nekdanje kvalitete še niso izgubljene. Ali bi si upali še obleči dres s številko 1? Po svetu je mnogo nogometarjev, ki še vedno uspešno nastopajo, čeprav so pričeli igrati nogomet pred vami.

Z aktivnim nastopanjem sem končal predvsem zaradi komplikiranega zloma noge. Takrat sem bil na višku slave. Po ozdravljivitvi nisem več upal tvegati. Sicer pa zagovarjam misel, da mora športnik odnehati takrat, ko je najboljši. O ponovnih nastopih sem veliko razmišljal. Veste, če bi poslušal srce, bi nemara še danes branil nogometna vrata. Pri svojem delu sem neprestano v gibanju, vratarjem demonstriram najrazličnejše vaje. Tako s kondicijo nimam problemov. Vendar, naši mladi so danes zelo napredovali ...

Mnogo uspeha pri vzgoji naslednikov!

M. Kuralt

7. prvenstvo Kranja v atletiki

Pod pokroviteljstvom Save, industrije gumijevih, usnjenih in kemičnih izdelkov, bo v soboto na kranjskem stadionu na sporednu že 7. prvenstvo Kranja v atletiki. Prireditelj, domači Triglav, pričakuje udeležbo najboljših slovenskih in nekaterih odličnih tekmov. Iz drugih republik ter tujine. Načelno je potrdila nastop tudi svetovna rekorderka Vera Nikolić iz Zagreba.

Na sporednu bodo naslednje discipline — moški: 100 m, 400 m, 800 m, 3000 m, 4 × 400 m, višina, daljina, krogla, disk; posebej bodo startali mlajši mladinci na proggi 1000 m. Ženske: 100 m, 400 m, 4 × 100 m, daljina, krogla, disk; mlajše mladinke bodo nastopile še v disciplini 80 m z ovirami.

M. Kuralt

Ekipa za svetovno prvenstvo v padalstvu sestavljena

Pred dnevi so se nad letiščem v Lescah odprla padala naših reprezentantov, ki nas bodo zastopali na svetovnem prvenstvu v padalstvu, ki bo na Bledu od 6.—20. septembra. Naša ekipa 11 padalcev in 5 padalk trenirata Slavko Vančopovac in Aleksander Stanič. Vodja treninga je sekretar LZJ Dragoljub Jevtić. Vsi trije so veterani padalskega športa.

Reprezentanco so sestavili po rezultatih dosegelih na državnem prvenstvu v Sarajevu. Moško ekipo sestavlja jo državni prvak za leto 1970 Dragoljub Dragović iz Titograda, Miloš Vasić iz Beograda, Milan Dimić iz Žrenjanina, Milan Lotrič iz Lesc in Momičilo Savić tudi iz Beograda. Žensko ekipa pa se sestavlja Blejčanka Darinka Krstič, Nataša Stefanović, Dušanka Litina in Vera Jerković iz Beograda ter Mitra Sekirovska iz Bitole.

Trenirali bodo vsak dan, če bo vreme ugodno. Treninge si z zanimanjem ogledujejo tudi tujci, saj ustavljajo automobile kar ob cesti, marsikdo pa zapelje kar do letališke zgradbe. Prometni strokovnjaki so že razpravljali o varnosti prometa med tekmovanjem in so predlagali, da bi v dnevnih tekmovanja zaprli cesto med Podvinom in Jesenicami. Med zaporo naj bi osebna vozila imela obvezno skozi Lesc in Radovljico, vornjak pa prek Žirovnice in Zapuž.

M. Hudovernik

Konc slovenski prvak

V nedeljo se je v Trbovljah končalo dvodnevno prvenstvo Slovenije v mnogobojih. V najtežji atletski disciplini moških — deseteroboju, je postal novi republiški prvak Kranjčan Lado Konc, ki je tako nasledil lani najboljšega Franca Fistra, prav tako člana Triglava. Konc je zbral 6085 točk, v posameznih disciplinah pa je dosegel naslednje rezultate: 100 m: 11,8, daljina: 556, krogla: 12,59, višina: 172, 400 m: 54,8;

M. Kuralt

110 m ovire: 17,0, disk: 38,97, palica 4,11, kopje 43,90, 1500 m: 5:09,2.

Tudi ostali predstavniki Triglava so imeli precej uspeha. Metka Papler je bila druga v troboju med mlajšimi mladinkami (1889 točk), enako mesto pa je zasedel tudi Zvone Napast med starejšimi mladincami v petroboju (2713 očk). Rezultat Paplerjeve je hkrati tudi nov gorenjski rekord za mlajše in starejše mladince.

Triglav : Mornar (Split) 5 : 7 (2:2, 2:0, 0:3, 1:2)

Kranj — letni bazen, sodnik Penović (Zagreb), gledalce 2000. Streliči golov za domačine: J. Rebolj 2, Nadižar 2, Balderman, za goste pa so bili uspešni: Kovačevič 3, Jakaša, 2, Družetić 1, Rosič 1.

Triglav: F. Rebolj, Mohorič, Kodek, Nadižar, Balderman, Šorši, J. Rebolj, Chvatal, Venikjan, Torkar, Finžgar.

Mornar: Dumanić, Drezga, Rosič, Kovačevič, J. Srhej, Jakaša, Družetić, F. Srhej, Bilandić, Ogradović, Kačić.

Zadnjo tekmo v domačem bazenu in pred domačimi gledalci so Triglavani tokrat igrali s tekmečem z dna lestvica:

LESTVICA:

1. Jadran (S)	13	11	1	1	98:62	23
2. Partizan	12	11	0	1	140:28	22
3. Mladost	13	11	0	1	126:36	22
4. Primorac	13	5	3	5	73:77	13
5. POSK	13	5	1	7	60:94	11
6. Medveščak	13	4	2	7	64:100	10
7. Jadran (HN)	13	3	3	7	55:91	9
8. Mornar	12	3	0	9	63:87	6
9. Jug	12	2	2	8	47:74	6
10. Triglav	12	1	2	9	47:124	4

D. Humer

Sportniki za občinske praznike

Tudi športniki Jesenice, Tržiča in Kranja so se odločili, da s športnimi tekmovalci počastijo svoje občinske praznike in 25-letnico osvoboditve.

JESENICE: kegljanje in rokomet

Na otvoriti novega avtomatskega kegljišča so nastopili kegljači Triglava, Gradisa (Ljubljana) ter ekipi A in B Jesenice.

Vrstni red: Triglav, Gradis, 3. Jesenice-A, 4. Jesenice B.

Radovljica je zmagala na rokometnem turnirju na katerem sta se nastopili ekipi Kranjske gore in Jesenice.

TRŽIČ: rokomet, nogomet in kegljanje

Na tradicionalnem rokometnem turnirju so nastopili le ekipi Tržiča, Križ in Borovljek. Prvo mesto je osvojila ligaška ekipa Tržiča.

V finalu nogometnega turnirja pa je škofjeloški LTH odpravil domačine.

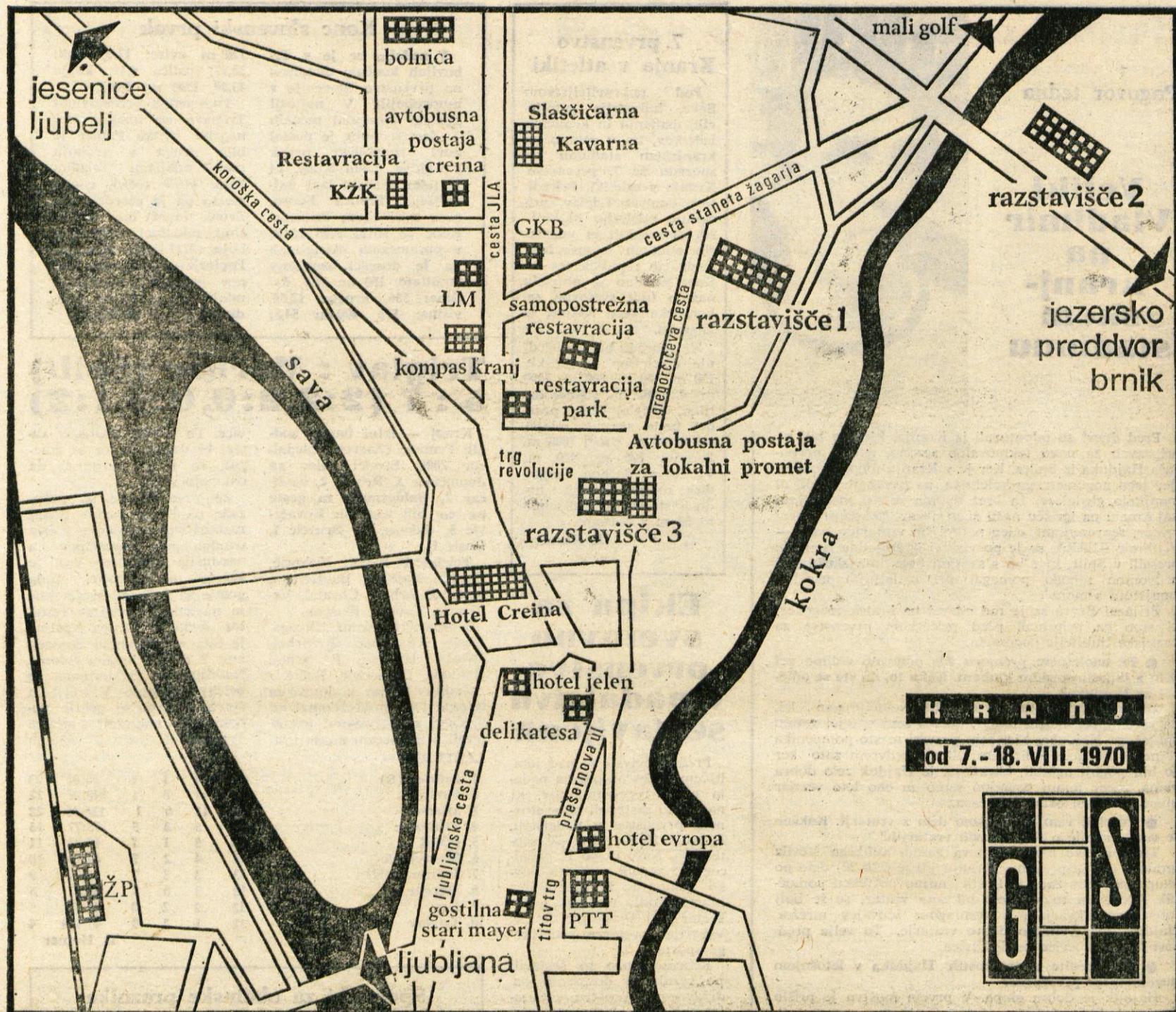
Kegljilišče na Ljubljenu pa je bilo prizorišče kegljaškega srečanja. V borbenih partijah sta se srečali ekipi KK Ljubelja in KK Borec. Zmagali so gostje.

KRANJ: kolesarska dirka in kegljanje

Na krožni kolesarski dirki po ulicah Kranja je nastopilo 46 tekmovalcev. Zmagovalci: člani 1. R. Valenčič (Rog); mladinci: Kekec (Rog), turisti: Frelih (Rog).

V disciplini 8 × 100 lučajev pa so se na kegljišču Triglava pomerili kegljači Borca in UJV Kranj. Zmagala je ekipa Borca z 3127:2831 podprtimi kegli.

D. Humer

Gorenjski sejem - osrednja gospodarska prireditev

Na letošnji jubilejni XX. mednarodni Gorenjski sejem so se prireditelji izredno dobro pripravili. Predvidevali so, da bo del sejemske prireditve že v novih prostorih, kar pa se zaradi najrazličnejših vzrokov ni uresničilo. Zaradi tega bo letošnji sejem še vedno v starih prostorih. Organizatorji sejma so izkoristili vse razpoložljive notranje in zunanjje razstavne prostore in jih na ta način povečali za 12 odstotkov.

Sejem bo na treh razstaviščih in sicer v osnovni šoli Simona Jenka, kjer je 2800 kvadratnih metrov notranjega in prav toliko zunanjega razstavnega prostora. Razstavišče II. bo na Tek-

stilni šoli, kjer je 2600 kvadratnih metrov notranjega in 2800 kvadratnih metrov zunanjega razstavnega prostora. Tretje razstavišče pa bo v delavskem domu Franca Vodopivec, kjer bodo imeli razstavljalci na voljo 1360 kvadratnih metrov notranjega in 400 kvadratnih metrov zunanjega razstavnega prostora.

Na prvem razstavišču bo zastopana lesna industrija, pohištvo, stanovanjska oprema, živilska in prehrabrena industrija, stroji za gostinstvo, kmetijstvo in gospodinjstvo, usnjena galanterija, kozmetika in podobno. Zunaj bomo videli lažjo in težjo kmetijsko mehanizacijo, prav tako pa se bomo

lahko okrepčali z izbranimi jedili na žaru, ribami ter pristnimi domaćimi alkoholnimi in brezalkoholnimi pijacami. V notranjosti Tekstilne šole bomo videli predvsem tekstil, pohištvo, konfekcijo, stanovanjska oprema, plastika, tehnično in gumarsko blago, materiali za oblogo tal, peči za kurjavo in ogrevanje in podobno. Na zunanjem prostoru pa bo kmetijska mehanizacija ter manjši stroji in oprema za gradbeništvo.

Zaradi pestrosti in zanimivosti sejma je obiskovalcev-potrošnikov iz leta v leto več. Lani jih je bilo 185.000, od tega 50.000 tujih. Letos predvidevajo, da se bo število obiskovalcev povzpelo na 200.000. Ob obisku sejma se obiskovalci lahko seznanijo

s turističnimi in zgodovinskimi zanimivostmi Gorenjske.

Med sejmom bo tudi modna revija in sicer vsak večer v avli skupščine občine Kranj, razen 8. avgusta, ko bo revija v Festivalni dvorani na Bledu. Na reviji bo sodelovalo 45 proizvajalcev iz Jugoslavije, Italije in Avstrije.

Tako kot vsa leta bo tudi letos pester zabavni večerni program, ki bo trajal do polnoči, ob petkih in sobotah pa do dveh zjutraj. Zabavali nas bodo: ansambel Andreja Puharja z Jožico Svetelovo, ansambel Igorja Jannika, Bele vrane, Fantje treh dolin, Stirje kovači in trio Henček. J. Košnjek